

Saulėta, dieną 65°, naktį 50°
Saulė teka 6:49, leidži 18:00

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

15c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, spalio-October 4 d., 1974 m.

Kaina 15c

234

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VIDAUS SAUGUMO KOMITETAS IŠGELBĖTAS

KINJA PAGYRĖ ARABŲ VIENINGUMĄ IR ŽIBALO GINKLO PANAUDOJIMĄ

NEW YORKAS. — Kinijos užsienio reikalų viceministeris Chiao Kuan hua pasakė kalbą JT generalinėje asamblėjoje. Jis pagyrė arabų valstybes už jų vieningumą ir puikų "žibalo ginklo" panaudojimą. Tai esąs istorinis pionieriškas žygis, kuris turės didelės įtakos trečiojo pasaulio kovoje prieš imperialistų išnaudojimą. Nieko nepadėsias pykimas ir blefimas iš imperialistų pusės, pasakė Kinijos kalbėtojas.

Kalbėdamas apie Amerikos ir Sovietų Sąjungos detantę, Kinijos ministeris pavadino ją "šundaktarių vaistais, kuriuos sovietų vadai visur garsina". Niekas nepamiršo, kad po visos krūvos susitarimų pasirašymų 1973 metais, tuoj kilo Viduriniųjų Rytų karas, o po dar daugiau susitarimų, įvyko Kipro krizė, tai kur ta detantė? — klausė Chiao Kuan hua.

Kinijos delegatas kritikavo abi didžiąsias galybes: Ameriką ir Sovietų Sąjungą, kuriai teko piktesnė kritikos žodžių. Maskva šokinėjusi po Kipro salos įvykių kaip skruzdėlė ant karštos keptuvės.

Kinija pareikalavo, kad iš P. Korėjos būtų išvežti Amerikos kariuomenės daliniai, nes jie ten tik išlaiko fašistinį diktatorių teroro režimą. Kinija pareikalavo, kad Kambodijai atstovauti būtų pakviesta princas Sihanouko egziliinė vyriausybė.

Ministeris apkaltino sovietus, kad jie siekia sužlugdyti Pietų Azijoje esančias vyriausybes, kad ji siekianti panaikinti Pakistaną. Jis kaltino Indiją už Sikhim karalystės prisijungimą ir atominės bombos išsprogdini-
mą.

Irano šachas lanko Indiją

NEW DELHI. — Baigdamas savo kelionę po Azijos valstybes Irano šachas sustojo Indijoje, kuri labai šiltai šachą ir jo žmoną sutiko. Aerodrome buvo Indijos prezidentas, premjerė Gandhi su visais ministrais. Šachas buvo pasveikintas 21 patrankų šūviu. Indijos spauda šiam vizitui skiria didelę reikšmę.

Indija yra didelioje ekonominiuose sunkumuose. Jai ne tik trūksta javų, bet padidėjusios naftos kainos smarkiai sumažino jos užsienio valiutos atsargas. Iranas yra vienas turtingiausių Indijos kaimynų. Indija per metus importuoja 17 mil. tonų naftos, iš to kiekio — 10 mil. tonų iš Irano.

Todėl Indijos vyriausybė palankiai žiūri į Irano šacho planus steigti kaimyninių Azijos valstybių blokus, kuriuose būtų išvystytas gausios ekonominis ir politinis bendradarbiavimas. Paskutinį kartą šachas lankė Indiją 1969 metais. Nuo pernai metų yra sudaryta bendra Irano-Indijos kooperavimo komisija, kuri svarsto įvairius bendradarbiavimo aspektus. Komisija jau keturis kartus posėdžiavo ir Indija pasiūlė Iranui savo atominių mokslininkų pagalbą branduolinių energijos srityje.

SANTO DOMINGO. — Dominikonų respublikos teroristai tebeaiško Venecuėlos konsulate. Dominikonų valdžia nutarė duoti teroristams mažiau maisto, nors nuo to greičiausiai nukentės įkaitai. Teroristų reikalavimai keičiasi. Su jais ryšį palaiko katalikų vyskupas.

IŠ VISO PASAULIO

ATĖNAI. — Graikijos parlamento rinkimai įvyks lapkričio 17 d. Po rinkimų praėjus 15 dienų vyriausybė turės paskelbti datą referendumui, kuris nuspręstų graikų monarchijos ateitį. Referendumas turės įvykti per mėnesį laiko nuo paskelbimo dienos. Paskutinieji graikų parlamento rinkimai buvo 1964 m. vasario mėn.

MASKVA. — Šachmatų rungtynės tarp Karpovo ir Korėnos aštuntoji partija trečiadienį buvo pertraukta po 41 ėjimo. Karpovas turi vienu pėstininku daugiau, tačiau numatomos lygiosios.

SAIGONAS. — P. Vietnamo prezidentas Thieu pasakė kalbą, kurioje paneigė katalikų kunigo Thanh paskelbtus jam kaltinimus: prezidentas pasidaręs turtingu žmogum žemės ir namų spekuliacijose, jo žmona gavusi nemažą sumą iš šalpos ligoninės, kurią ji įsteigė, prezidento žentas spekuliuoja trąšomis ir tapęs milijonierium, kiti giminiųčiai praturtėję nelegaliose ryšių transakcijose. Prezidentas sakė, kad visi kaltinimai yra melas, prie kurio prisideda ir komunistų propaganda.

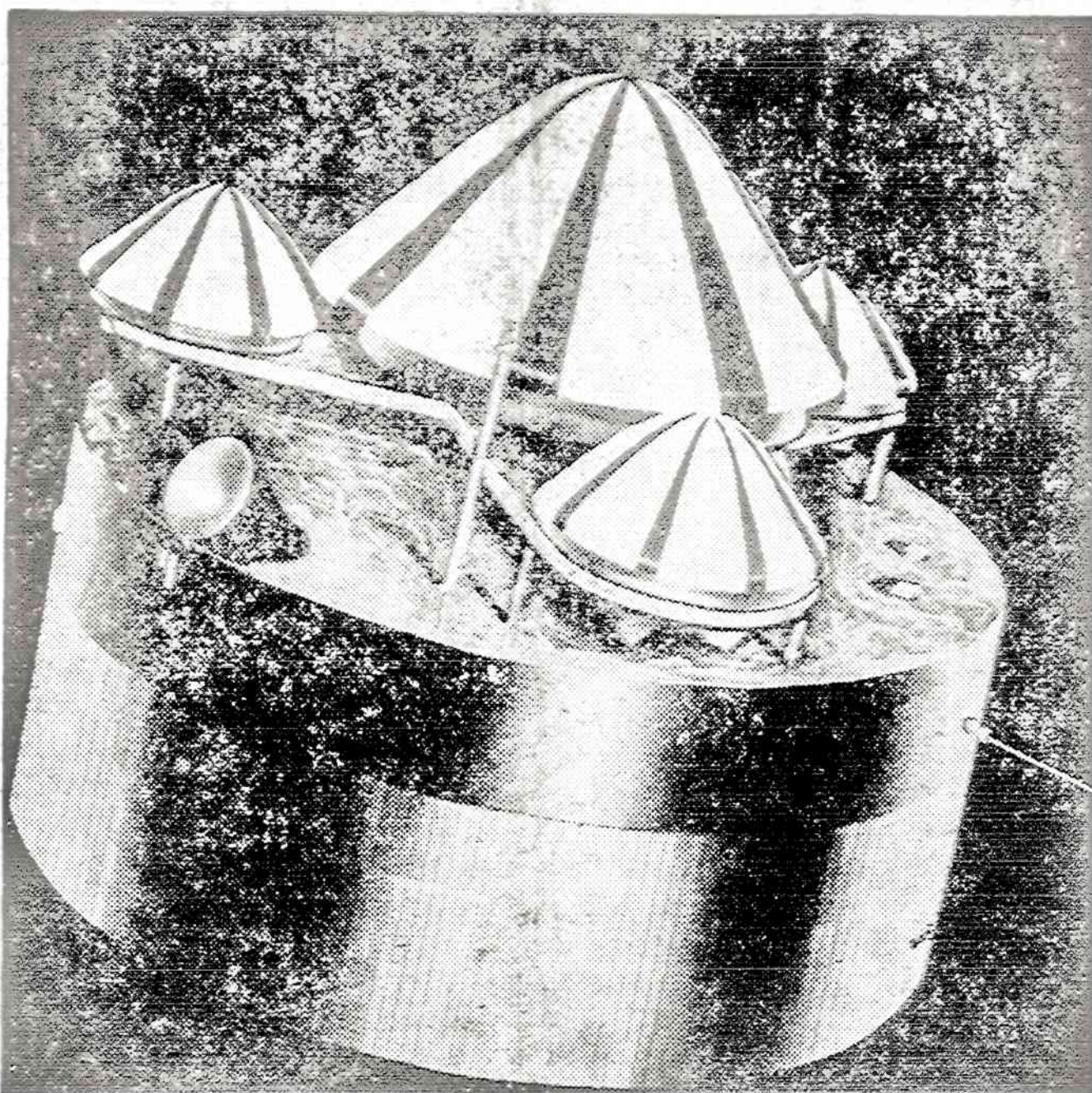
TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės patruliai kasnakt lankosi Libane, ieškodami teroristų. Penktadienio naktį du arabai buvo suimti Izraelio pusėje.

ČIKAGA. — Vėžio apsaugos centras Čikagoje praneša, kad po prezidento Fordo žmonos operacijos šimtai moterų pradėjo tikrinti sveikatą, bijodamos pačios gauti panašų vėžį krūtineje.

SANTOS. — Garsus Brazilijos futbolą žaidėjas Edson Arantes do Nascimento, geriau žinomas Pele's vardu, baigė lošti futbolą, kuriam jis atidavė 18 metų savo gyvenimo. Vienoje spaudos konferencijoje Pele buvo paklaustas, iš kur jis gavo tokį keistą vardą, kuris portugalų kalboje nieko nereiškia. Pele paaiškino, kad jis vaikas būdamas gyveno vargingame miesto kvartale, kur buvo daug imigrantų iš Rytų Europos. Su tais baltais vaikais jis žaidavo ir jie pradėjo jį vadinti "Pele". Ka tas žodis reiškia, jis pats nežino.

WASHINGTONAS. — Senatas nutarė atidėti, vyriausybės spaudžiamas, užsienio paramos įstatymą, kuris buvo apsunkintas įvairiais papildymais. Vyriausybė nutarė šį įstatymą atiduoti po rinkimų naujam kongresui. Iki to laiko paramos lėšos užsienio šalims bus teikiamos pernai priimto įstatymo rėmuose.

LONDONAS. — Britų laikraštis Daily Mail paskelbė turįs žinių, kad nauju Amerikos ambasadoriumi Londone bus paskirtas Texas milijonierius Wiley Buchanan. Jis pakeis kitą milijonierių — Walter Annenberg. Ambasadorius gauna 42,000 per metus. To vos užtenka baliams ir priėmimas.

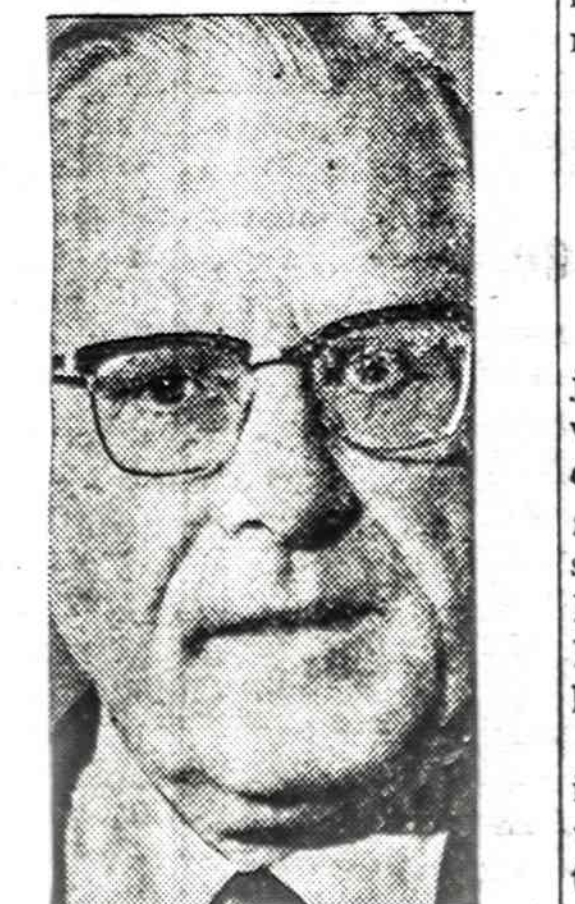
Modelis erdvėlaivio, kuris 1978 metais skris tyrinėti Veneros planetos. Apatinė cilindrinė erdvėlaivio dalis liks skrieti planetos orbitoje, o viršutinė dalis bus parašiuota nuleista ant Veneros paviršiaus.

Vyskupai sinode politikuoja

ROMA. — Nors katalikų vyskupų sinodas susirinko svarstyti, kaip išplėsti Dievo žodį pasaulio, vyskupai daugiau kalba apie politinius dalykus. Baltas Rodezijos vyskupas, aiški kilmės Donal Rymond Lamont pasmerkę Rodezijos baltųjų vyriausybę, kuri esanti politinis absurdas, nes ji neatstovaujanti valstybės gyventojų, o tik 5 nuosimčius jų. Vyskupas kaltino Rodezijos baltųjų valdžią, kad ji varžo bažnyčios veiklą ir net vadina jį komunistu.

Graikų katalikų patriarchas Maximas Hakim gynė sinode Izraelio saugumo sumimtą Jeruzalės arkivyskupą Hilarian Capucci, kuris rugpjūčio 18 d. buvo suimtas ir apkaltintas ginklų araijų partizanams kontrabanda. Patriarchas pavadino Capucci kančiniu, kuris ėmėsi rizikos, siekdamas atkreipti pasaulio dėmesį į arabų teises Jeruzalėje.

SANTIAGO. — Čilės valdžia išstremė 27 metų merginą Alexandrą Lamas už komunistinės literatūros platinimą. Ji turi Australijos pilietybę, jos tėvas žinomas filmų artistas Fernando Lamas.

JAV žemės ūkio sekretorius Earl Butz įspėjo pasaulio vargstančias tautas, kad sumažėjusi maisto gamyba neleis Amerikai padidinti paramos atsiliekančioms šalims.

Arabai nusivylę Amerikos politika

BEIRUTAS. — Libano diplomatiniai sluoksniai praneša, kad arabų valstybėse didėja nusivylimas Amerikos politika ir Kissingeriu. Maroke greit įvyks arabų valstybių galvų konferencija, kurioje bus siūloma vėl pradėti prieš Ameriką žibalo boikotą, nes Amerika nieko nedaro paspausti Izraeliui, kad tas išeitų iš okupuotų žemių. Kartu arabų vadai bandysią vėl sustiprinti savo ryšius su Sovietų Sąjunga ir sudarysį su Europos Rinkos valstybėmis ekonomines sutartis, kurios nebus naudingos Amerikos biznio interesams.

Kalbėdamas Jungtinėse Tautose Egipto užsienio reikalų ministeris Fahmy pareiškė, kad "žibalo ginklas" buvo naudojamas prieš valstybes, kurių parama leido Izraeliui laikyti okupuotas arabų žemes. Sprendimas Viduriniuose Rytuose dar toli ir Amerikos politika toje srityje nėra visiškai be priekaištų, pasakė Fahmy.

Arabų sluoksniai pareiškė Beirute, kad arabai nereikalaus, kad Izraelis pasitrauktų per mėnesį, tačiau arabai nepasiruošę laukti ir 10 metų. Izraelis turi nustatyti savo pasitraukimo planą ir laiką, nes be jo arabai negalės savo žmonėms "parduoti žemės derlių".

Nenori dalyvauti Giereko pagerbime

WASHINGTONAS. — Lenkijos komunistų partijos vadas Edward Gierek lankosi Amerikoje. Čikagon jis bijo važiuoti, nes čia gyvena daug lenkų ir jie gali surengti prieš jį demonstracijas. Kaip buvęs angliakasybės Gierekas lankysis Amerikos anglių kasyklose.

Kongreso narys John Rooney iš Brooklyno, pakviestas į Atstovų Rūmų užsienio reikalų komiteto priėmimą Gierekiui, atsisakė dalyvauti, sakdamas, kad toks pakvietimas jį įžeidžia. Atstovas Rooney pareiškė: "Aš neisiu pagerbti Maskvos pastumdėlio."

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★ Namų apyvartos daiktų gamintojai džiaugiasi, kad šias metais parduodama daugiau šaldytuvų — "fryzerių", negu bet kada anksčiau. Šių metų pardavimas pasoko 26% ir yra dvigubai didesnis už 1972 m. Žmonės perka "fryzerius", norėdami taupyti išlaidas maistui. Čikagoje beveik neįmanoma gauti maisto konservavimo indų ar jiems dangtelių.

Libano prezidentas Suleiman Franjeh pavadė 69 metų Saeb Salam sudaryti naują vyriausybę. Buvusioji vyriausybė pasitraukė, nes negalėjo suvaldyti kovų tarp dešiniųjų partijų milicijos ir palestiniečių.

Libijos vyriausybė pasirašė sutartį su Amerikos Mobil Oil bendrove, kuri ieškos naujų naftos šaltinių ir išleis tiems ieškojimams per 5 metus 70 mil. dol. Nafta bus padalinama tarp vyriausybės ir bendrovės per 35 metus, o po to taps Libijos nuosavybė.

Vakar Peru valstybėje įvyko stiprus žemės drebėjimas, nutraukęs ryšius ir sugriovęs daug pastatų.

Teisėjas Sirica vakar bandė toliau sudaryti prisiėkusiųjų komisija Watergate byloje. Buvusio prezidento Nixono advokatai prašė teisėją nekviesti Nixono liudininku, nes jis serga.

Gallupo apklausinėjimas parodė, kad 44% amerikiečių, ypačiai, jaunesnio amžiaus, mano, kad Amerika per daug išleidžia gynybai, 32% mano, kad išleidžiama, kiek reikia, 12% mano, kad išleidžiama per mažai ir 12% nežino, ką pasakyti. Apklašinėjimas parodo žymų pasikeitimą amerikiečių galvose. Prieš 14 metų tik 18% manė, kad ginklams išleidžiama per daug.

Jis yra raudonojo Rusijos komunizmo atstovas Lenkijoje, jis yra kardinolo Stefano Wyszinsko primas, priešas. Aš jis atsisakė būti apklausinėjamas gynybos reikalų pakomiteje po nepavykusio Kiaulių įlankos puolimo Kuboje.

LIBERALAI VĖL BANDO UŽDARYTI VIDAUS SAUGUMO KOMITETĄ

WASHINGTONAS. — Daug metų Amerikos komunistinės grupės ir vadinamieji "liberalai" bandė uždaryti Atstovų Rūmose veikiančią Vidaus Saugumo komitetą, kuris anksčiau buvo žinomas kaip Prieš-amerikinės veiklos komitetas. Trečiadienį po trijų dienų debatų Atstovų Rumai nutarė tą komitetą palikti veikti. Balsavimas buvo 246 prieš 164 balsus. Šiais metais to komiteto priešai dangstėsi kongreso komitetų reformos priedanga, parsiorganizavimu pačiuose Atstovų Rūmuose. Tačiau iš pasakytų kalbų aišku, kad vidaus saugumo komiteto priešininkai šiomis reformomis pirmiausia siekė panaikinti tą komitetą.

Įtempta padėtis Portugalijoje

LISABONA. — Portugalijos užsienio reikalų ministeris Soares paaiškino užsienio valstybių ambasadoriams pasikeitimus Portugalijoje. Jis pasakė, kad portugalų dešinėsios grupės planavusios nužudyti generolą Spínolą ir paimti valdžią į savo rankas. Del šito samokso buvo reikalinga padaryti vyriausybės pakeitimų ir įvesti karo stovį, pareiškė ministeris.

Gyvenimas Portugalijoje vyksta normaliai, tačiau kursuoja daug įvairių gandų apie samokslus ir suokalbius. Spínolos šalininkų esą daug Portugalijos kariuomenėje ir jie bandysią Spínolą sugrąžinti į prezidento vietą, iš vyriausybės pašalinus kairiuosius karininkus. Karinis dalinys puolė dešiniųjų politinės Pažangos partijos būstinę ir rado ten Molotovo kokteilių bei ginklų užsakymų sąrašų. Užsakymų ginklų užtektų 2,000 vyrų kariuomenei.

Kodėl prezidentas eina į kongresą

WASHINGTONAS. — Baltieji Rumai paskelbė, kad prezidentas Fordas spalio 10 d. eis į kongresą atsakinėti į klausimus apie jo suteiktą buvusiam prezidentui Nixonui kaltių atleidimą. Tai istorinis įvykis, nes tik antrą kartą Amerikos prezidentas leis klausinėjamas kongreso narių. Pirmas buvo prezidentas Lincolnas 1862 m., kada jis paaiškino Atstovų Rūmų teisiniam komitetui, kokių būdu jo kalba kongrese buvo išspausdinta New York Herald laikraštyje dieną prieš jam tą kalbą sakant.

Prezidentas Theodore Roosevelt du kart liudijo kongreso komitetuose, tačiau tuo metu jis jau nebebuvo Baltuose Rūmuose. Dar anksčiau, prezidentas Washingtonas liudijo prieš pilną senatą 1789 m. apie sutartis su indėnais.

Baltieji Rumai paaiškino, kad Fordo nutarimas eiti į kongresą ir pasiduoti tardymui kilo iš to, kad jis neturįs ko slėpti, be to, jis nemanąs, kad vykdamosios valdžios privilegijos yra tokios nelankios, kaip galvodavo prieš jį buvę prezidentai. Jis norįs gerų santykių su kongresu. Pats 25 metus buvęs kongrese jis palankiai žiūrįs į kongreso susirūpinimą savo teisėmis ir galiomis. Jis pats kietai kritikavo prezidento Kennedžio štabo viršininką gen. Maxwell Taylor, kai jis atsisakė būti apklausinėjamas gynybos reikalų pakomiteje po nepavykusio Kiaulių įlankos puolimo Kuboje.

Priešamerikinės veiklos komitetas buvo įsteigtas 1936 metais, jame yra devyni nariai. Pradžioje komitetas nebuvo nuolatinis, tačiau nuo 1945 metų jis tapo pastoviu organu, kovojančiu su Amerikos priešais jos viduje. Buvęs prezidentas Richard Nixonas buvo to komiteto nariu ir ten pagarsėjo savo žygiais prieš komunistų veiklą Amerikoje. Vėliausiu laiku komitetas investiguodavo komunistų fronto grupių veiklą universitetuose, "peacnikų" žygius ir įvairias kitas fronto organizacijas.

Vidaus saugumo komiteto nenaudai buvo panaudotas ir jo ne veiklumas. Per 14 metų komitetas pravedė tik tris įstatymus. Del to, komitetui nepalankūs kongreso nariai kituose komitetuose sumazino vidaus saugumui reikalingas lėšas.

Vidaus saugumo komitetas nuo priešų kongrese grynė atstovus Richard Ichord to komiteto pirmininkas. Jis pareiškė, kad priešai visada tyčia suklaidina klausytojus, kalbėdami apie vidaus saugumo komiteto tikslus. Ichard pabrėžė, kad komitetas nekovoja prieš ideologijas ar filosofijas, bet tik tyrinėja ir atidengia valstybei kenksmingus veiksmus. Geriausia kova prieš subversyvinę veiklą yra viešumon atidengimas tos veiklos, pareiškė Ichard.

Pikčiausias vidaus saugumo komiteto priešas debatuose pasirodė esąs tėvas jėzuitas Robert Drinan, kuris tyčia į tą komitetą įsiprašė, kad galėtų, kaip jis pats prisipažino, jį uždaryti. Jis apkaltino komitetą, kad jis turįs kartotekoję 752,000 amerikiečių. Komitetas atnešęs negarbę visam kongresui, jį reikia panaikinti šios detantės laikais, kalbėjo kun. Drinan, tačiau 137 respublikonai atstovai ir 109 demokratų balsavo komitetą palikti. 38 respublikonai ir 126 demokratų balsavo jį panaikinti.

Argentina šaukia konferenciją

BUENOS AIRES. — Argentinos prezidentė Peronienė paskelbė, kad greitai bus sušauktas Argentinos visuomenės vadų pasitarimas, ką daryti su vis didėjančiu teroru. Septyni Argentinos karininkai buvo nužudyti per paskutines dvi savaites. Komunistų teroro grupė prisiekė nužudyti 16 karininkų keršijant už 16 komunistų gyvybes.

Vyriausybės kviečiamoje konferencijoje dalyvaus politinių partijų, kariuomenės, darbo unionų, pramonės įmonių ir katalikų bažnyčios vadai. Jie aptars padėti Argentinoje ir ieškos išei-
ties.

★ Brazilijoje nuo meningito mirė vien Sao Paulo mieste virš 1,000 žmonių.

J. KLAUSEIKIS

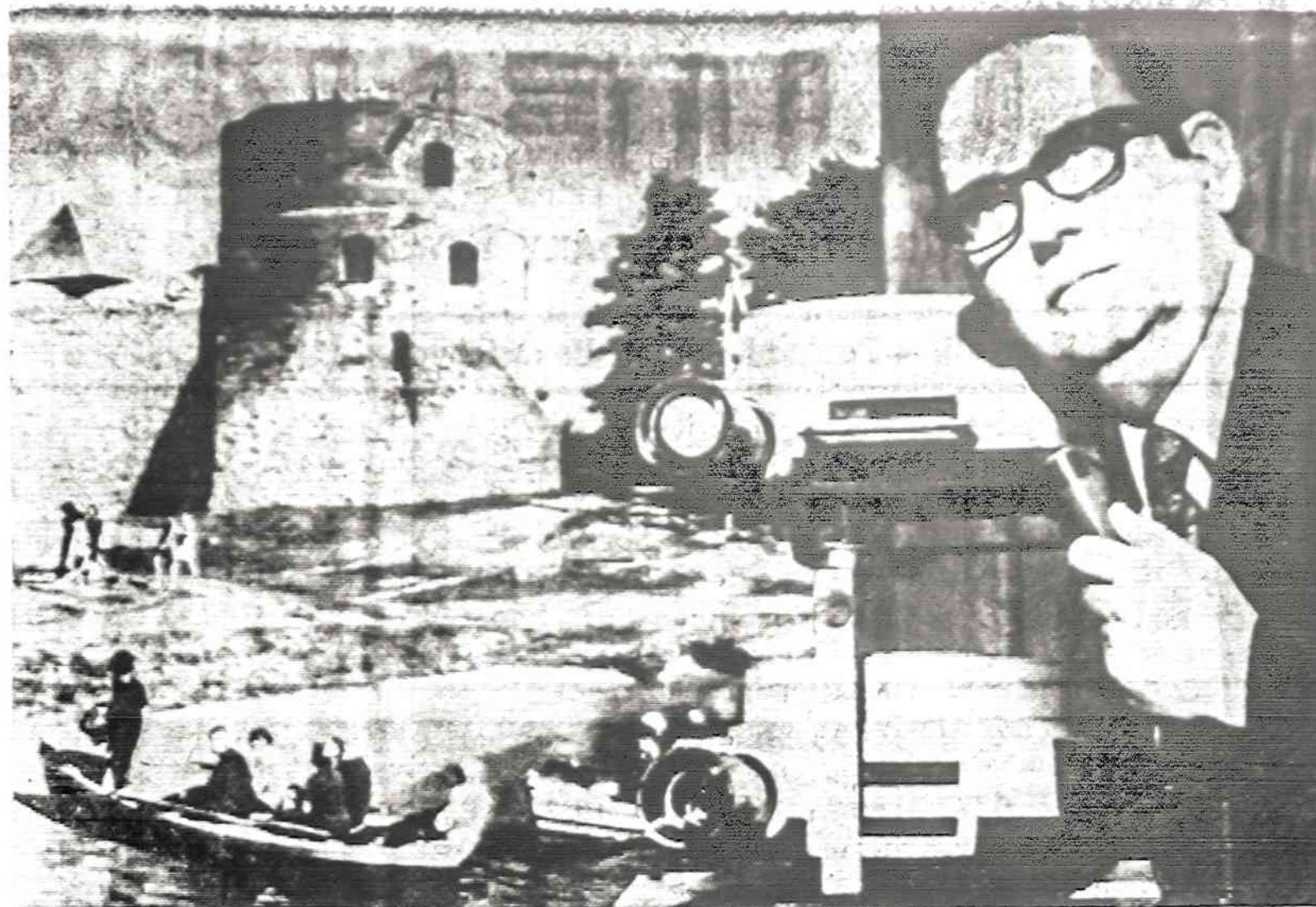
V. REIMERIS ČIKAGOJ IR KALIFORNIJOJ

"Pergalė" — Lietuvos TSR laisvųjų sąjungos organas — šių metų aštuntame numeryje išsirašydino Vacio Reimerio rašinį "Amerikos akimirkos". Akimirkos — trumpas laikas, tad reikėtų suprasti, jog rašinys apima trumpus Vacio Reimerio išpažintus iš Amerikos. Ir tikrai veiksmas eina Čikagoje, Los Angeles ir apylinkėse, o ne visoje Amerikoje.

V. Reimeris ne tik poetas, bet ir kompartijos aukštai pakeltas laikraštinkas. Jis yra "Gimtojo Krašto" vyr. redaktorius. O tas laikraštis yra užėmęs keletą pusių, bet jau numarintų laikraščių vietą. Pirmą kartą mėsavo derti pabėgėlius karo nusikaltėliais, žudikais ir kitaip vadindami, bet ir ragindavo grįžti į tėvynę. "Gimtojo Krašto" kitokia politika — aiškinama, jog ne visi karo pa-

bėgėliai arba "dypukai" esą blogi. Liautasi nuolat keliones spausdinti ir imtasi kvieisti į kultūrinį bendradarbiavimą". Tačiau Vacys Reimeris, viešdamas Čikagoje, kažkokio "bičiulio Stasio, ištikimo Vergilijaus", lūpomis dar atrajoja senąją propagandą. Suprantama, jog tas Stasys, Reimerio vadovas, yra senosios kartos emigrantas. Apie naujakūrus arba "dypukus" jis režia: "Dažnas, Lietuvą palikdamas, bėgo ne tušiomis rankomis. Ponellai turėjo turto, o ir su hitlerininkais bendraudamas, ne vienas pralobo, prisiplėšė gerbių... Vargu tik iš pradžių, kol įsikūrė, kol kalbos pramoko. Kitam buvusiam aukštam valdininkui teko ir indus restoranuose plauti, ir išviesas paralyti, ir naktiniu sargu pabūti. Teko..."

Logikos čia maža. Jei pone-

Praeitais metais fotografas Edvardas Mankus lankėsi rusų okupuotoje Lietuvoje ir parvežė įdomių nuotraukų. Paveiksle matome gerą akį turintį fotografą prie darbo.

liai turto turėjo ir dar jo prisiplėšė su hitlerininkais bendraudami, tad koks gi turto liams gali būti įsikūrimo vargas? Nereikia mokėti kalbos, kas pinigų turi, tas po pasaulį, išskyrus SSSR, gali keliauti ir be vargo ką nori pirkti, kaip patinka įsikurti. Kalba apie dypukus Stasiui keliauti prieštarų emocijų, tad, spėtina, iš tų emocijų ir tokie prieštarai nušnekėjimai apie turtingų ponelių vargingą įsikūrimą.

Stasiui bepasakojant apie naujųjų ateivių biznius, Vacys Reimeris įsiterpia su klausimu:

— O ar tikrai ir milijonierius kai kas prasimušė? Vadovas Stasys atsako:

— Gal ir taip. Ne visada patogu tuo girtis. Na, pavyzdžiui, toks Balzekas... Iš automobilio biznio jis susikrovė nemažą kapitalą.

Nesinori tikėti, kad tas Stasys būtų toks žioplus, kad nežinotų, jog Balzekas ne iš naujų-

jų ateivių, o senosios emigracijos lietuvis. Tad, toks Balzeko biznis "pajaujinimas" bene bus paties Reimerio nevykusio kūryba. O tos nevykusios kūrybos Reimeris prirašė ir daugiau apie Čikagą, kai jis su Stasiu miesto centre automobiliui paparkinti vietos ieškojo. Rašinio tikslas vis su pašaipu apie Amerikos gyvenimą rašyti.

Stasys aprodinėjo Bridgeportą ir miesto centrą, o Marquette Parke Vacys Reimeris turėjo kitą vadovą, "naują pažįstamą K." Ir šio vadovo pavardės nemini, nes lengviau meluoti raidės K. vardu. Ponas K. esąs "vienas iš jų tarpo", vadinasi, iš naujųjų ateivių, nes iš Lietuvos tėvai jį išsivežė dar tik devintus metus einantį. Tasai K. Vaciumi, sovietinės Lietuvos atstovu vadina-

mam, su pajauka nupasakoja išievinį kultūrinį, visuomeninį ir politinį veikimą. O komunistinį socializmą, kaip Lietuvai gerbūvį atnešusį, pagiria, nors ir nesąs tokio režimo šalininkas.

Ledinis kalnas skiria brolius Railas

Iš Čikagos Vacio Reimerio akimirkos sustoja Kalifornijoje. Pirmiausia Whittier miestelyje Marytės ir Vlado Railų namuose. Iš čia jis mato nekalmuotą miestą "Losandžėlą". Gal akimirkai buvo ir prisimerkęs, kad kalnų nematė ir Los Angeles vadina nekalmuotą miestu! Jei šatrija ir Medvėgalis yra kalnai, tai Los Angeles Griffith parkas tikrai kalmuotas. Kalnų ir kalnelių esama ir Highland parko rajone ir dar kai kur. Nerašo V. R. kada jis Los Angeles mieste viešėjo, sakosi snieguotų viršūnių nematęs, bet čia nuolat gyvenantieji žiemos metu neretai turi progos pasidžiaugti sniegu spindančiomis Verdugo ir kitų kalnų viršūnėmis. Taigi, tikrųjų Los Angeles kalnų V. R. nematęs, rašo apie ledinį kalną, kurs skirias brolius Vladą ir Bronį Railas. Aprašo skirtingas šių brolių išvaizdas ir skirtingas pažiūras. Vladas — darbo klasės atstovas, o Bronys — inteligentas, intelektualas, pasukęs kita kryptimi. Vladas skaudžiai pergyvenęs "dėl taip susikločiusių brolio likimo kelių". Ir rašinyje V. Reimeris peržvelgia Bronio Railos likimą kelia nuo "Barbaros rėkia" laikų iki gyvenimo Los Angeles Highland parke.

Vladas Raila padaręs lyg spėjimą, lyg užuominą, kad brolis Bronys "gal kiek keičiasi"... Vieną dieną Vladas pradėjęs pokalbį:

— Gal turėtumėte noro susitikti su Broniu?... Jis pats tokią iniciatyvą rodo, klausė, kaip svečias pažiūrėtų į tai.

V. Reimeris atsako: "Aš, rodos, numykiau: koks interesas jam susitikti su manim, atvirai priešingų pažiūrų žmogumi? Nesami pažįstami..."

Vladas toliau aiškines: — Bet jis jus žino. Kaip norite. O gal ir idomu jums būtų? Be to, sakė, kad ir poetas Brazdžionis užuoksis...

Ši nauja aplinkybė nusvėrusi

ir V. Reimeris sutiko pasimatyti su Broniu Raila ir poeto Brazdžioniu. Ir tuo pačiu įsibėgėjimu Reimeris pasakoja Vladui Railai, jog "Čikagoje, patyręs, kad yra toks kitos pusės noras, užėjęs į marijonų leidžiamą "Draugo" redakciją". Redaktorius K. Bradūnas aprodęs spaustuvę, pasikalbėję, pasiginčiję. Susipažinęs su kitu redaktorium, kuris buvęs kunigo apranga, su balta "atbula" apykakle. Šį redaktorių domino Kalantos savižudybės aplinkybės. V. Reimeris atsakė:

— Mano manymu, į šventuosius, kaip jūs pasiskubinote paskelbti, jis netinka...

Toliau pokalbyje su kunigu redaktorių Vacys Reimeris labai garbina Kosyginą vizitą Palangoje, aiškindamas — "Labai malonu, kad Lietuva savo gamtą, savo puikiu pajūriu patinka visos Tarybų šalies, visų respublikų sąjungos vadovui"...

Taip akimirkai iš Kalifornijos sugrįžęs į Čikagą, Vacys Reimeris Vlado Railos pavėžintas

Detroito naujienos

— Amerikos Lietuvių Aštuntame Kongrese Čikagoje rugsėjo 28-29 dienomis iš Detroito dalyvavo šie atstovai: Feliksas Motuzas, Jurgis Mikaila, Jurgis Rekašius su žmona, Antanas Norus su žmona, Antanas Zapareckas ir Antanas ir Bronė Sukauskai.

— Nuo spaudos laisvės atgavimo šiais metais suėjo 70 metų. Šią spaudos sukaktį Detroito minėsime spalio 13 d. Minėjimas bus pradėtas su pamaldomis, višose trijose lietuvių bažnyčiose. Akademija Lietuvių namuose 12:30 val. Paskaitą skaitys profesorė Aldona Augustinavičienė. Meninę programą atliks muziko Stasio Sližio vadovaujamas šv. Petro parapijos choras. Po minėjimo vaišės.

— LB Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas lapkričio 9 d. 7:30 val. Kultūriniam Centre ruošia lituanistinės mokyklos 25 metų sukaktuvinį jubiliejų su menine programa. Meninę programą atliks muziko Stasio Sližio vadovaujamas šv. Petro parapijos choras. Po minėjimo vaišės.

atsidūrė Bronio Railos namuose. Trumpai aprašo, kaip atrodo Neringa Railaitė, ponio Railienė ir Bronys Raila. Vladas Raila išvažiavęs, palikdamas Reimerį už "tų didelių kalnų", nesmagu pasidare, bijojęs, jog sunku būsią rasti nuosirdesnę kalbos giją. Tačiau kalbos neturko, stengtasi neliešti tokių momentų, kurie sukeltų ginčą.

(Bus daugiau)

gramą atliks Vyrų Oktetas su soliste Irena Grigaliūnaite iš Klevelando.

— L. B. Žiburio lituanistinės mokyklos šaukiamas tėvų visuotinės susirinkimas Kultūriniam Centre, spalio 19 d. 9 val. Bus valdybos narių ir mokyklos vedėjų pranešimai aktualiais mokyklos reikalais. Tėvai ir mokytojai kviečiami dalyvauti.

— Spalio 13 d. žurnalistų po pietė Janušų motelio patalpose Windsor 2498 Daugall. Paskaitą skaitys B. Raila, pradžia 3 val. p. p. A. Sukauskas

KĄ REISKIA BROLYBĖ

Policija padariusi kratą apartamente 5532 S. Everett gatvėje, rado narkotikų \$500,000 vertės ir suėmė du vyrus Pradeep Prashar, 25, ir James Laforge, 24 metų amžiaus. Jų apartamente buvo įrengta visa laboratorija narkotikams maišyti, svarstyti ir pakuoti. Suimtieji yra nariai organizacijos "Brotherhood" (Brolybė), kurią 1968 metais įsteigė nariai neramumais pagarsėjusių organizacinių "Studentai už Demokratinę Bendruomenę" ir "Weathermen".

SAUSUMA IR VANDENYS

Mūsų žemės sausuma sudaro tik 29,4 procentus viso rutulio. Tai būtų maždaug apie 57,900,000 kvadratinį mylių. Europą ir Aziją su savo salomis turi 21:053,000 kv. mylių.

DR. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

Užrašas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Grinio Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pasto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomo (neįrasta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

SAVINGS TODAY'S SUCCESS STORY

Prices climb higher, stocks fluctuate, but one financial constant remains steady, strong and reliable — a savings account at Standard Federal.

Other things may fluctuate, but your money is always making money for you at Standard Federal.

With our six different savings plans, your dreams can be realized quicker than you think. All it takes is a little guidance and perseverance. Today is a good day to start. Come in and talk to one of our savings specialists — they know how to help. After all, we've been helping people for 65 years — and, that's what we're all about — people.

5 1/4% YEARLY

PASSBOOK SAVINGS
Interest Paid to the Date of Withdrawal
YIELD INCREASES TO 5.35%
on interest accumulated for 1 yr

5 3/4% YEARLY

CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 90 Day Maturity
YIELD INCREASES TO 6.00%
on interest accumulated for 1 yr

6 1/2% YEARLY

CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 1 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 6.81%
on interest accumulated for 1 yr

6 3/4% YEARLY

CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 30 Month Maturity
YIELD INCREASES TO 7.08%
on interest accumulated for 1 yr

7% YEARLY

CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.35%
on interest accumulated for 1 yr

7 1/2% YEARLY

CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 5 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.90%
on interest accumulated for 1 yr

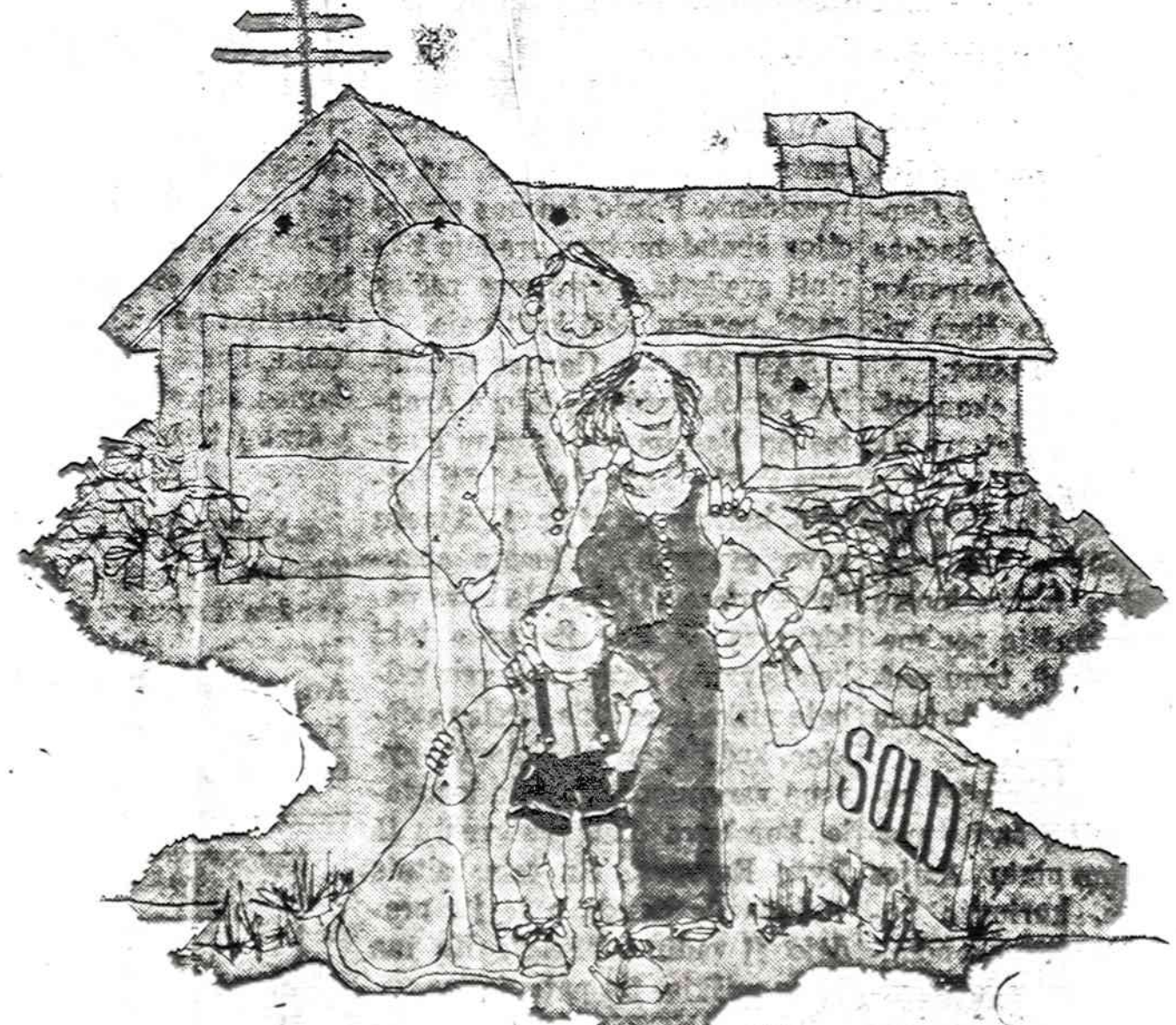
*A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Celebrating our 65th year
Assets over \$200,000,000.00
Reserves over \$18,000,000.00

Bonds are for saving up for a down payment on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

BR. RAILOS PAGUODA - NEGUODA

T. TAURAGIS

Vienas pajėgiausių mūsų žurnalistų Bronys Raila išėjo viešumon su nauja Akimirksnių Kronikos knyga "Paguoda". Spaudoje jau buvo tos knygos aptarimų. Pasisakyta daugiausia dėl autoriaus sugebėjimo rašyti, jo įmantraus stiliaus ir minties sąstrumo. Čia norima pasisakyti dėl kai kurių tos kronikų minties, ypač žurnalisto pasisakymą politiniais klausimais.

AŠTRI KOMUNIZMO KRITIKA IR...

"Paguodoje" Br. Raila yra gausiai pasisakęs įvairiomis progomis dėl komunizmo sistemos aplamai ir dėl josios prietarkymo mūsų pavergtai tautai. Keli pavyzdžiai:

Aptardamas 1950 m. pasirodžiusią George Orwell knygą "1984" jis taikliai pastebėjo, kad knygoje aprašoma būsimoji komunistinė pasaulio santvarka Pabaltijo tautoms nebėra jokia fantazija, o žiauri tikrovė.

Arthur Koestlerio knygos "The Age of Longing" proga, kur aprašoma "nuoseklus vakarietiško marksisto" sugrįži-

mas į "rojų" ir jo pakorimas, Raila primena, kad "tai yra kvapni sugestija, kuo virto marksizmas rusiškoje sampratoje ir praktikoje".

"Kremliaus tikybų vykdytojai, ypač staliniškoji sekta, naikina ne tik žmonių laisvę, bet ir pačius žmones, naikina mūsų tautas. Mes, Baltijos tautų vaikai, galim ir turim liudyti, kad Maskva šiandien vykdo tautų vergimo ir jų tautinio gyvenimo žalojimo užmojų pasibaisėtinu mastu" (91 psl.).

Paprašytas parašyti atsiminimus apie S. Nerį (1954 m.), Raila pasisako ne tik kokiomis sąlygomis jis sutinka tautai padaryti, bet taip pat kerta patiemis kvietėjams. "...lietuvių tautai prijungimą prie Rusijos "parinko" Kremliaus kariuomenė ir policija. Ir dabar sovietų išlaikomi parazitai ant lietuvių liaudies kūno gali kalbėti tiek ir tol, kol už jų nugaros stovi sovietų kariuomenė ir policija" (104 psl. (Arba vėl (131 psl.): "Jūs svetimos jėgos įrankiai, pakalikai ir parazitai, mūsų liaudyje išsiaišginot nepermaldaujamą priešą. Jūs taktiką valdancioji klasė ir dėl to

labai džiūgaujate, garbinat okupaciją, nickenat buvusią valstybę nepriklausomybę ir skelbiatės esat labai laimingi. Jūs prisiekinat savo pasiryžimą kovoti už tokios santvarkos išlaikymą, už šios naujų parazitų saujelės diktatūros tęstinumą... Lietuvių liaudis bus (jūsų) pirmaisiais, didžiausiais ir pikčiausiais priešais... iš kalėjimų ir Sibiro grįžę... jūs nepasigailėsite" (132 psl.).

Biaurėdamasis kai kurių Lietuvos rašytojų išprievartavimu dar 1959 m. rašė: "Gėda yra ir bus tiems, kurie su tokiais pasibaisėjimu niekšingumu ir teroru drįso išniekinti buvusius laisvus žmones ir Lietuvos rašytojus".

Rodas, ką prie tokio aiškaus žvilgsnio į komunizmą bebūtų galima pridėti? Deja, spaudos skaitytojai dar neužmiršo su kokių politinių aiškumu Raila, "Dirvoje" parašęs keliasdešimt akimirksnių, nei iš šio, nei iš to gale prakišo, kol "Dirva" susgriebė, visai priešingos nuotailos rašiniui. Kas su Raila tada atsitiko, galėjome tik spėlioti: nuo jaunatvės linkusį į vėjus gal perpūtė koks greičiau, pakalikai ir parazitai, mūsų liaudyje išsiaišginot nepermaldaujamą priešą. Jūs taktiką valdancioji klasė ir dėl to

teringu to lūžio atspindžių.

Jau 1954 m. sutikdamas parašyti apie S. Nerį, Raila, ne be sarkazmo, pridėjo: "suprantu jus ir savo širdyje būsiu sąjungiškas visų jūsų įstangų išsivertę daugiau laisvės lietuvių kalbai, jos menams ir lietuvių tautai". Kirtęs iš peties "parazitams ant liaudies kūno" ir rašęs bei raginęs — "Pažinkim sovietinio vergo varovus. Polemizuokim su jais... Atrodo, kad kartais jie koreguoja savo žodžius ir veiksmus. Ir kas bendra jų daugumai — tai nenoras, bent išorinis, atrodyti niekšais ir išgimom" (112 psl.).

"Vienintelė mūsų galybė — nepasidavimas ir netylėjimas" (315 psl.). Bet jau 1958 m. Raila čmė abejoti: "Kyla klausimas ar tokios polemikos tarp laisvųjų ir Rusijos pavergtųjų lietuvių turi prasmę? Tie laisvieji laikraščiai ir asmenys, kurie šias diskusijas sukelia, jose dalyvauja, kurie jau eilę metų miklina plunksnas, kaip jo pakalikus pasmerkti, pajaukti ir net prakeikti, — tie laikraščiai ir jų bendradarbiai, matyt, galvoja, kad tokios diskusijos ir polemikos yra įdomios, reikalingos ir prasmingos.

Bet girdim ir priešingą nuomonę. Esą, tokie popieriniai "karai", tie narsūs ir šmaikštūs okupantų sumušimai užsienio lietuvių spaudoje neturi jokios prasmės ir nieko naudingo neduoda. ... Kartais gi visokieis neatsargiais puolimais ar pagyrimais galima tik patenkinti Tėvynėje likusiųs padoriem tautiečiams... Tų tautiečių laikymasis nėra jų laisvo pasirinkimo vaisius, bet okupacijos sąlygų padiktuotas. Kitaip jie daryti negali — arba jų ten nebebūtų..." (108 psl.).

Toliau jis rašo: "Nesu čia pasiryžęs aptarti laisvųjų ir pavergtųjų lietuvių spaudos polemikos bei intelektualinio bendradarbiavimo (ir kovojimo) teoriją. ... Saikas, nuovoka... protas ir sąžinė dažnam... duoda atsakymą, kokios "linijos" laikytis... Bet jeigu vistiek spirsims, kad reikia turėti tikslesnį ir griežtesnį nusistatymą dėl santykių su pavergtais lietuvių ir su Lietuvos komunistine spauda ir reiklausim kategoriško pasisakymo: taip ar ne, tai mano atsakymas būtų trumpas — taip!" (108 psl.).

Kaip Rastenis, Vliko pinigais "bestudijuodamas" pavergtą, "nusistudijavo" iki "Airačių", taip, atrodo, ir Raila tapęs pavergtos Lietuvos dignitoriu "sąjungininku", "Paguodos" terminu tarant, "susipaškundino" ir laksto paskui Maskvos atsiųstusius "kultūrinius" bolševizmo agentus, organizuodamas jiems koncertus ir pan.

Savo kailiu nepatyręs komunizmo ir visišinio didybės stumiamas, atrodo, jis per naiiviai pateko ant pavergtos tautos "atstovų" meškerės. Reikia pripažinti, kad tai yra nemažas okupanto laimėjimas, nes pajėgus žurnalistas buvo nutildytas ir pašalintas iš patriotinės išeivių spaudos. Atrodo, Raila atsisakė pagrindinio išeivių ginklo — formuoti viešą opinią, ieškoti draugų kovoje už Lietuvos laisvę ir kelti okupantui nemalonų triukšmą dėl vienokio ar kitokio jo veiksmo. Tuo pačiu, atrodo, jis sutapo su tais, kurie patikėjo Maskvoje kalnu šūkiu — "neerzinti okupanto".

Read it and pass it!

Southwest College, 7500 South Pulaski Road, will be offering Conversational Lithuanian as part of its Continuing Educational Program beginning October 11th. The chief aim of this course is to present the basic elements of Lithuanian conversation, writing and grammar in their simplest form so that they may be easily understood by people with no previous knowledge of Lithuanian. Particular emphasis is placed upon pronunciation, a useful vocabulary, easy reading & writing materials, and simple conversation. Registration is open to all those 18 years of age or older. Persons wishing further information should call the Office of Adult & Continuing Education at Southwest College, 735 — 3000 ext. 296.

Registration may be completed in person at Southwest College, one of the City Colleges of Chicago, from 3:00 PM to 8:00 PM, October 3; from 10:00 AM to 12 Noon or 5:00 PM to 9:00 PM, on October 4; or from 3:00 PM to 8:00 PM, on October 8.

Conversational Lithuanian classes to meet at 6:15 PM, and a second — level course to be offered at 8:00 PM, Fridays, both starting October 11.

ful vocabulary, easy reading & writing materials, and simple conversation. Registration is open to all those 18 years of age or older. Persons wishing further information should call the Office of Adult & Continuing Education at Southwest College, 735 — 3000 ext. 296.

Registration may be completed in person at Southwest College, one of the City Colleges of Chicago, from 3:00 PM to 8:00 PM, October 3; from 10:00 AM to 12 Noon or 5:00 PM to 9:00 PM, on October 4; or from 3:00 PM to 8:00 PM, on October 8.

Conversational Lithuanian classes to meet at 6:15 PM, and a second — level course to be offered at 8:00 PM, Fridays, both starting October 11.

BRITANIJOS SALOS

Britanija sudaro daugiau kaip 200 gyvenamų salų. Pagrindinė sala, kur yra Skotija, Anglija ir Valija, yra pati didžiausia iš jų, jos plotas — 84,186 kv. mylios, ir tai yra pagal didumą aštuntoji sala pasaulyje.

Airijos sala pagal didumą yra 20 pasaulyje. Jos plotas — 31,839 kv. mylios.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!
5 1/2%
year
OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon.-Tue.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Go Modern...
Go Midland!

KEEP WARM THIS WINTER WITH A FREE BLANKET FROM

WE OFFER YOU:

- Interest Compounded Daily on All Accounts.
- Money in by the 10th Earns From the 1st.
- Interest Paid Quarterly.
- Your Funds Available At Any Time.

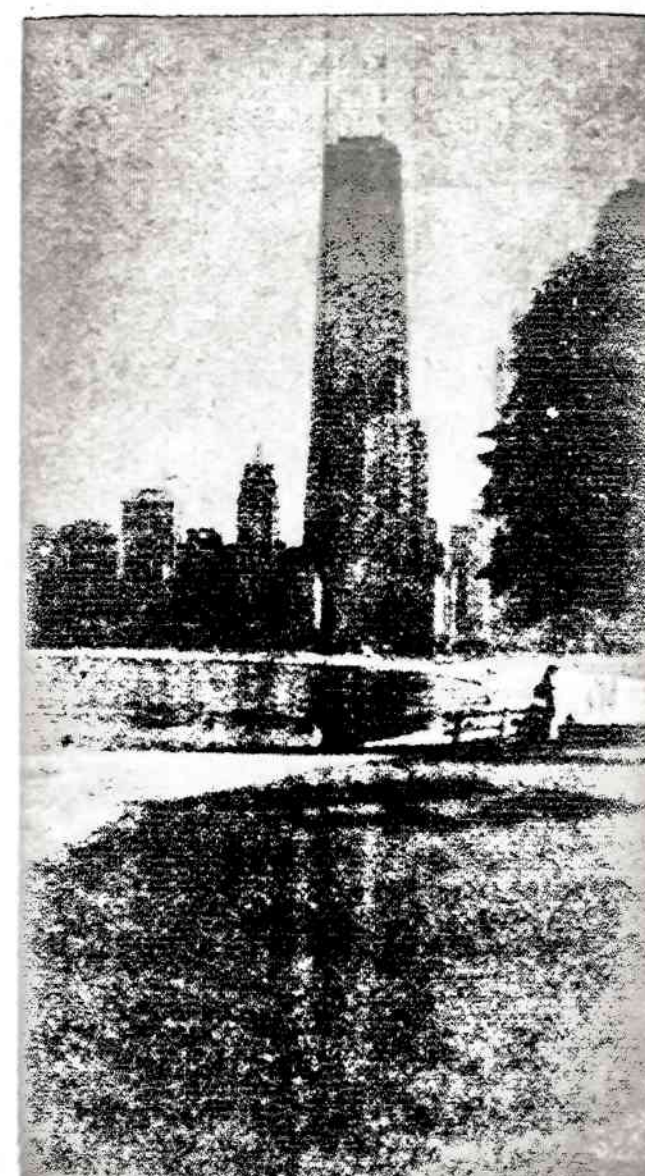
DARBO VALANDOS:
Pirm., antradi. ir penktadi. 9 iki 4:30 val. p.p.
Trečiadienį 9 iki 3 val. p.p. Uždaryta
Ketvirtadienį 9 iki 8 val. vakaro
Penktadienį Bridgview skyr. 9 iki 8 val. vak.
Siekidienį 9 iki 1 val. popiet

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

TWO OFFICES TO SERVE YOU.

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400
4040 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

INFLIACIJA

Pirmaeilis svarbiausias Fordo uždavinys

Infliacija kaip ir blogas oras: apie ją visi kalba, bet niekas nieko nedaro. Jau gera dešimtis metų, kai buvusi visam pasauliui pavyzdžiui ir pamėgdžiojimo objektu Amerikos ekonomija pradėjo sargalioti ir jau penki metai kaip pradėta šis tas daryti, bet ekonomijos ratai vis greitejančiu tempu teberieda pakalnė.

Kaip vienas žymus JAV ekonomistas ir finansininkas Beryl Sprinkel rašo, jau 1969 metais nuo rugpjūčio buvo pradėta inflacijos terapija ir iki 1971 metų rugpjūčio buvo pasiekta apčiuopiamas pagerėjimas, bet plačios paramos stokojant, buvo kitaip pasukta politika ir to rezultate šiandien inflacijos infekcija išsiplėtė į visus Amerikos kūno sąnarius. Skubiai gydančių vaistų nuo inflacijos nėra, išpėja knygų "Pinigai ir akcijų kainos" ir "Pinigai ir rinkos" autorius B. Sprinkel. Eventualiai pasisiekimas yra galimas tik tinkamai kombinuojant ekonominę politiką, apsisirvuojant kantrybe ir politinė Kongreso bei Amerikos publikos parama.

Prezidentas Fordas pasiryžęs inflaciją skaityti svarbiausiu savo vidaus politikos uždaviniu ir ją pirmoje eilėje sukontroliuoti, ir — kaip ženklai rodo jam gali pasisekti. Šį kartą pasisekti gali, kadangi: pirma, dabar visi jau turi geresnį supratimą, kas inflacija yra ir antara — prezidentas Fordas, toliau prisilaikydamas savo sandorio ir bendradarbiavimo dvasios, neabejotinai susilauks reikalingos politinės paramos. Kokia yra ta inflacijos politika, kurią galima padalinti į tikrą ir netikrą arba į gerą ir negerą?

Infliacija visais istorijos laikais ir visuose kraštuose buvo sukelta dėl per daug pinigų turėjimo. Per daug pinigų turint, bet kai kurių reikmenų užtenkamai neturint. Su daug pinigų einant pirkti neužtenkamai esamų prekių, kainos kaip ant mielių kyla. Dėl to autorius rekomenduoja eventuali inflacijos kontrolę pasiekti — per keletą ateinančių metų palaipsniui kasmet mažinti U. S. pinigų emisiją nuo dabartinių 6.5 — 7 nuošimčių iki tik 3 nuošimčių ratos.

Deja, modernioji Federalinio Rezervo (banko) istorija buvo ir tebėra kasmet spartėjantis pinigų prieauglis. Kaip naujų pinigų kasmet daugėjimas iki šiol vyko, parodo sekanti lentelė: tarp 1952 ir 1960 metų pinigų tie-

ŽMOGAUS TEISĖS

SOVIETINĖJE LIETUVOJE

BRONIS KASLAS

(Tęsinys)

Kronologinėje tvarkoje pirmoji svarbi šiuo klausimu Konvencija yra *Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*. Ši konvencija privatinį skundų neatmeta, bet neaprašė priemonių — būdų jiems duoti eigą. Convention on the Political Rights of Woman teisė skūstis duoda tik valstybėms.

Labai svarbus žingsnis privatinio skundo teisės linkme, buvo padaryta 1965 metų *International Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination* ir 1966 metų *International Convention on Civil and Political Rights* ir prie-

šio Convenant prijungto specialaus Protokolo.

Pirmoji Konvencija įsteigė *Committee on the Elimination of Racial Discrimination* ir patvirtė, kad šis komitetas gali priimti individualinius skundus prieš rasinę diskriminaciją. Nors Lietuvos šio konvencija privatinį skundų neatmeta, bet neaprašė priemonių — būdų jiems duoti eigą. Convention on the Political Rights of Woman teisė skūstis duoda tik valstybėms.

kimas iš 1.7%, sekančiais 1960 — 1965 padaugėjo iki 3.1; tarp sekančių 1965 iki 1971 m. padaugėjo 5.5 nuošimčiais; dar sekančiame laikotarpyje nuo 1971 iki 1972 metų — 6.9%, o per dar tik 8 šių metų mėnesius iki birželio pabaigos — 7.3 nuošimčiais. Be Federalinės Rezervų Tarybos (F. R. B.), kuri kontroliuoja visą pinigų tiekimą, prezidento Fordo pastangos būtų veltui.

Dideli deficitai ir nepaprastai padidėjęs federalinių įstaigų išlaidumas, labai sunkina pačiai Federalinei Rezervų Tarybai mažinti pinigų kiekio didėjimą ir yra betarpiškas inflacijos kurstymas. Dėlto prezidento žadėjimas kontroliuoti biudžetą Kongresui kooperuojant kelia naujas viltis šiame fronte.

Beryl Sprinkel, kurs yra Harris Trust & Savings banko viceprezidentas, Time žurnalo ekonomistų tarybos narys ir buvo pačios Federalinės Rezervų Tarybos, Iždo, Kongreso Jungtinio Ekonomijos Komiteto ir Cenzo Biuro patarėjas, kovai su inflacija kaip patikimus ginklus rekomenduoja:

Kad prezidentas ir toliau tvirtai ir aiškiai diskutuotų inflacijos nugalėjimo būtiną reiką, pabrėždamas tą tiesą, kad tai nėra lengvas uždavinys ir kad ta liga gali būti tinkamai pagydyta tik keletu metų bėgyje.

Vengti "apetitą keliančių lengvų" kainų ir algų kontrolės "paliatyvų" ir kitų šundaktariškų inflacijos epidemijai staiga išgydyti receptų, atakuojančių simptomus ir išsukiančių produkcijos pairimą, reikmenų trūkumą ir rezultate inflacijos dar didėjimą.

Liberališkiau kelti pajamų padidinimą, padauginant nedarbo kompensacijas, kad dėl inflacijos likę bedarbiais galėtų lengviau pakelti sunkumus ir kad visi visuomenės nariai, (o ne vien bedarbiai ir beturčiai) vienodžiau galėtų nešti infliacijos užkraudą našta.

Nedelsiant pradėti eliminuoti (šalinti) valdžios reguliuojančią politiką, kuri mažina kompeticiją (lenktynes) ir trukdo produkcijos gerinimą.

Dabar turime gerą naują progą su nauju prezidentu, turinčiu platesnę politinę paramą, nepamiršdami, kad inflacijos kontrolė yra lėtas skausmingas procesas, bet ją nugalėjus nauda yra didelė, baigia autorius J. Pr.

jos, ir jis negali skūstis Tarptautiniam Tribunalui.

Jungtinių Tautų General Assembly vienoje iš 1966 metų gruodžio mėnesio rezoliucijų priėmė du *Convenants*. Pirmas Convenant yra *International Convention on Economic, Social and Cultural Rights*, ir šis privatinės — individualinės petijos teisės neduoda bet ant-rasis *The International Covenant on Civil and Political Rights*, be procedūros nustatytos signatarinėms valstybėms, specialus Protokolas įsigaliojantis trims mėnesiams po dešimties signatarinių ratifikacijos deonavimo suteikia šio Convenant įkurtam *Zmogaus Teisių Komitetui* priimti privatinus individualinius pranešimus pilietinių ir politinių teisių laizymo atveju. Tačiau privatinis skundėjas turi būti pilietis Protokola parašiusios valstybės. Skundas turi būti raštu pateiktas tik po to, kai visos priemonės buvo panaudotos jo pacio valstybėje. Skundėjas yra at-leistas nuo šios pareigos, kai ty priemonių panaudojimas jo valstybėje yra negalimas. Matome, šioje konvencijoje stiprus pagrindas privatinės petijoms yra padėtas, jei pati konvencija bus ratifikuota ir jei Jungtinių Tautų organai imsis ją praktikuoti.

Privatinį skundų ir peticijų procedūra, atrodo, buvo pilnai priimta ir patvirtinta J. T. Deklaracijoje, liečiančioje suteikimą Nepriklausomybės Kolonijaliniams Kraštams ir Tautoms.

Sritinėse — regionalinėse konvencijose privatinės petijose teisė yra pripažinta Europos Žmogaus Teisių ir Pagrin-dinių Laisvių 1950 metų Konvencijos ir Inter — American Commission on Human Rights.

Cia norėtume pasakyti, kad, nors J. Tautos nebuvo pasėk-mingos pilnai pripažinti priva-tinių peticijų — skundų procedū-rą, precedentai jau yra prak-tikuojami ir atrodo, kad priva-tinės petijos teisė bus sa-vo metu pilnai pripažinta dau-gelyje žmogaus teisių lau-žymo sričių. Petijos teisė yra beveik visuotiniai vakaruose pripažinta kaip viena iš pagrindinių žmogaus teisių ir turėtų būti leista, ir pripažinta tarptautinėje tvarkoje. Mes, Ame-ricos lietuviai turime šia teise pasinaudoti.

Jei privatinės petijos teisė dabartinėmis aplinkybėmis dar nėra pilnai galima, kyla klausimas, ar jau mes ir kiti mūsų padėtyje, yra be jokių tarptau-

minių būdų teisingumui ieškoti. Turime pasakyti, kad tie būdai yra gan skaitlingi ir įvairūs. Jie yra taip vadinami *Non-Governmental Organizations and Agencies*. Leiskite man bent svarbiausius išvardinti: 1) *Antislavery Society* 2) *Amnesty International* 3) *International League for the Rights of Men* 4) *International Commission of Jurists* 5) *International Federation of the Rights of Man* 6) *International Labor Organization* 7) *Freedom Foundation* 8) *Freedom House* 9) *International Institute of Human Rights*. Be šių čia minėtų organizacijų yra taip pat Universitetai, kurių profesoriai praktikuojasi žmogaus teisių gynime ir imasi žygių, kurie pasirodė praktikoje pasekmingi. Tokių tarpe reikia suminėti Kalifornijos Universitetą ir Virginijos Uni-versitetą.

Be šių ne vyriausybinių or-ganų, lietuvių emigrantų nau-jų tėvynių vyriausybės, kurių piliečiai s jie tapo, turėtų būti rimtai užangažuotos žmogaus teisėms gynti. Tai yra ty vy-riausbių tarptautinė pareiga, kurios mes turime reikalauti, o ne tik prašyti ir maldauti. Mūsų tautos laisvės darbo veik-sniai šiame istoriniame momen-te turi svarbią pareigą šiuos vi-

sius kelius iširti ir juos padau-doti. Baigiant, čia norėčiau dar Jums visiems, gerbiameji Kon-greso dalyviai, priminti, kad labai svarbus pirmas žingsnis įvairių procedūrų panaudoji-mo linkme yra dokumentacija apie teisių laužymą Lietuvoje. Ir ne bendromis sąvokomis do-kumentacija, bet užvedimu vi-sos eilės bylų kiekvienam atsi-tikimui. Be tokios dokumenta-cijos mes nieko padaryti nega-lėsime.

Šis yra neatidėliojamas rei-kalas. Daug svarbesnis, negu diplomatinė notų rašymas ar demaršų darymas. Mano žinio-mis, mes tokios dokumenta-cijos visiškai neturime. Tad ką mes galėtume patiekti, jei mus tarptautiniai organai paprašy-tų ką nors įrodyti?

Kai kas gal pasakytų, kad mums rūpi politinė kova už Lietuvos laisvę, o ne žmogaus teisės kaip tokios. Bet, gerbiameji, atsiminkime, kad Lietu-vos politinė laisvė be lietuvių tautos Lietuvoje pastangų ne-bus galima. O tos laisvės pastan-gos Lietuvoje negalės pasireikš-ti, jei žmogaus teisės bus ten užgniauztos. Tad žmogaus tei-sių klausimas Lietuvoje yra pa-grindinė sąlyga ir Lietuvos po-litinės laisvės klausimui kelti. (Pabaiga)

Elenos Blandytės rečitalis

Elenos Blandytės dainų ir dai-lijojo žodžio rečitalis rugsėjo 22 d. Jaunimo Centre praėjo su puikiu pasisekimu. Parengimo pro-grama buvo plačios apimties, su lietuvių kompozitorių dainomis bei keleta V. Krėvės kūrinių skai-tymais.

Solistė turi savo įgimtą natū-ralų žanrą, su gana plačia mezzo-soprano balso skale, kas jai lei-džia nesunkiai interpretuoti ir įvairiausių kompozitorių kūrini-us. Šalia kitų dalykų, ypač maloniai buvo auditorijos priim-tos ir prof. Jakubėno kompozicijos "Liūdnas eilėraščių" bei "Žemė kryžių ir smūkelių", mu-ziko Daraus Lapinsko harmoni-zuota liaudies daina "Putinelį raudonasi", Strolis "Sapnas apie šiaurę", su K. Bradūno žo-džiais ir kiti kūriniai.

Plati liet. dainų programa bu-vo pajavairinta keliais V. Krėvės kūrybos išraiškų paskaitymais, kuriais E. Blandytė įtikinančiu nuoširdumu atskleidė ir savo ar-tistinius gatumus, ne kartą liet. scenoje parodytus. Tūk gero lin-kėdamos, jos deklamacijos sekė ir buvęs neįtikėjimas lais-kaus Kauno Dramos teatro pir-

mūnas ir režisierius Stasys Pil-ka.

Dainų išpildymą patikimai ly-dėjo muzikas Darius Lapinskas. Savo kompozicijose kartais sup-čiai tesuprantamą modernistų laikomas, jis buvo čia subtilus ir jautrus, padėdamas solistei sunkesnes vietas išryškinti.

Elena Blandytė turi ne tik sa-vo individualų dainavimo žanrą, šalia dailiosios išorės, jį pasižymi ir kultūringa laikysena scenoje. Ji ateina į sceną ne pigiais bliz-gučiais pasidabinusi, kaip kar-tytais kai kam pasitaiko. Jos se-ninis apdras yra pritaikytas pa-rengimo dvasiai, ir dažniausia jos pačios stilizuotas ir pasida-rytas, kas derindamasi su me-lodijs, duoda lietuviškos dainos išreiškimui didesnį grožį ir ben-drą kultūringesnę foną. Tad nuo-širdūs sėkmės linkėjimai solistei ir jos palydovams.

"Kas stengdamasis siekia, tas bus pateisintas", sakoma juk ir "Faustė". J. Pėt-tis

◆ Lietuvoje herbai atsirado apie 1413 m. Anksčiau daugelis bajorų šeimų atspausdusė tu-rėjo savotiškus ženklus, iš kurių išsivystė herbai.

KAS ATPLĖSĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

26

"Reicho ministeris išsamiai dėstė, kad, be jokios abejonės, Klaipėdos kraštas nori grįžti prie Vokietijos. Padėtis yra aiški — tiek mums, tiek Lietuvai. Reikia su tokia padėtimi apsiprasti. Yra dvi galimybės. Viena yra draugiškas sutarimas. Jei būtų einama šiuo keliu, tuomet jis tiki į taikų sprendimą, kurio pasekmėje ateityje bus draugiški tarp abiejų valstybių santykiai. Rakštis, dabar esanti vokiečių lietuvių santykiuose, būtų ištraukta visiems laikams. Ekonominuose santykiuose Vokietija bus plačių mostų, ar tai būtų laisvo uosto ar kituose ekonominiuose santykiuose, kuriuose Vokietija ir Lietuva galėtų įvairiai pasi-pildyti.

bet jei Lietuvos vyriausybė šios situ-cijos nesuprastų ir nesiektų laiku malonaus susitaikymo, tuomet jis nežino, kuo viskas baigsis. Aišku yra, kad, kuomet Klaipėdos krašte prasidėtų sukilimai ir susišaudy-mai, Vokietija į tai negalėtų ramiai žiūrėti. Fiureris veikty žaibo greitumu ir situa-cija, išslydusi iš politinių rankų, būtų ka-riškių lemiama. Kuria linkme įvairiai tuomet nueity ir kokios sienos tuomet būtų nu-statomos, niekas iš anksto negali numatyti.

Jis, Užsienų Reikalų ministeris, visada palaiko taikų sprendimą ir reiskia viltį, ko-kios ir Fiureris yra, kad Lietuvos vyriausybė tiksliai suprastų situaciją ir veikiausiai priimtų nutarimo. Jis dar kartą nurodė ir tokios laikysenos pavojų, kuri, visiškai ne-suprasdama aplinkybių, tiki į kokią nors pagalbą iš užsienio ir tuo eina klaidingu keliu. Jei Lietuvos vyriausybė tai supras-tų, tuomet jis yra pasiryžęs artimoje atei-tyje priimti Lietuvos vyriausybės įgalio-tinias, kad sudarius sutartį tarp abiejų val-sstybių. Podėties Klaipėdos krašte nebega-lima kontroliuoti. Tai yra vokiško kraujo žmonės, kuriems negalima įsakyti.

Lietuvos UR ministeris atsakė, kad jis vienas nėra teisėtas spręsti savos vyriausy-bės vardu. Jis važiuos šiandien į Kauną, nuvyks rytojau dieną ir tuojau informuos savo vyriausybę. Jis dar klausė, ar nebūtų įmanomas koks nors tarpinis sprendimas (Zwischenlösung), ką Reicho UR ministe-ris paneigė.

Reicho ministeris toliau pareiškė, jis esąs pažįstus, kad tie, kurie sudarė Versa-lio sutartį, labai blogai dirbo, ir tautos turinčios šitą klaidą draugiškai pataisyti ir draugiškumo pamatais suartėti. Jis nuro-dė, kad reikia skubėti. Jeigu prasidėtų trynimasis ir kovos gatvėse, tuomet būtų po laiko. Fiureris to nepakęstų.

Urbšys reiskė, kad mažas trynimasis gali visuomet pasireikšti ir todėl mieliai nor-ėtų nustatyto termino, tam tikrą dieną skaičių, kuriose Lietuvos vyriausybė galė-

tų apsispręsti. Tuo laiku menkos trintys ne-turėtų būti didelių akcijų priežastimi.

Reicho UR ministeris atsakė, kad sąly-gų vystymasis Lietuvoje nėra mūsų rankose ir todėl jis negalys nustatyti termino. Bet jis skatino, atsižvelgiant į Seimelio kovo 25 d. susirinkimą, kuvo veikiausiai atsiųsti įgaliojinius į Vokietiją.

Urbšys dar manė, kad dėl ekonominių pasitarimų reikėtų daugiau laiko ir sutar-tyje, kuri būsianti sudaryta sekančiose dje-nose, jei vokiečių vyriausybė priimtų, te-reikėtų ikiškų pasitarimų principus nusta-tyti. Ir Reicho ministeris yra nuomonės, kad atskirus klausimus reikėtų komisijai perduoti ir siūlo Urbšui kartu specialistą atsiųsti.

Tuo Urbšys ir atsisveikino". (Aktai, p. 435/6).

Tokia tai vokiečių to pasikalbėjimo versija.

Pulk. Škirpa jau viršuje minėtame straipsnyje (Literatūra, 26) parodo, kad ir Urbšys pasikalbėjimą užrašė:

"2. Savo pranešimą Lietuvos vyriausybei ministeris J. Urbšys buvo surašęs Pasiunti-nybėje, tuoj po sugrįžimo į ją iš vizito pas von Ribbentropą, būtent 1939 m. kovo 20 d. po pietų, o ne pakeliui grįžtant į Kauną-traukiniu.

doną ministeriui B. K. Balutis; antras buvo duotas p. E. Turauskui, kuris atsitik-tinai tą dieną buvo atvykęs iš Pragos į Ber-lyną ir išpareigojo jį asmeniškai nuvežti ir įteikti ministeriui Dr. J. Šauliui Varšuvoje, vykstant toliau į Kauną; trečias nuorašas buvo duotas man pačiam, deja, per karą žuvo, o pranešimo originalą su ketvirtuoju nuorašu ministeris Urbšys pasiėmė su sa-vim į Kauną.

4. Pasikalbėjimo su von Ribbentropu eiga J. Urbšys buvo nupasakojęs sakykume savo pranešime Lietuvos vyriausybei maž-daug panašiai, kaip tai buvo užfiksavęs mi-nisterijos patarėjas Walter Hewel, von Ribbentropo personalinio biuro pareigūnas (žiūr. Akten zur Deutschen Auswaertigen Politik, Band V, psl. 435). Skirtumas gal tik tame, kad p. Hewelio užrašė "ultimatumo" žodis nevartojamas, o J. Urbšio pranešime jis vartojamas.

5. J. Urbšio formuluotas pasikalbėjimo su von Ribbentropu interpretavimas be-veik pažodžiui paduotas oficialiame "aide memoire", kurį ministeris B. K. Balutis buvo Lietuvos vyriausybės pavedimu įteik-kęs 1939 m. kovo 22 d. Britų Už. Rkl. mi-nisteriui p. Halifax'ui (žiūr. Documents of British Foreign Policy, Series 3, Vol. IV, psl. 363)".

Iš p. Škirpos pranešimo sužinome, kad

1. Urbšys užrašė savo pasikalbėjimą su Ribbentropu 1939.3.20. po pietų Lie-tuvos pasiuntinybėje Berlyne.

2. Urbšio užrašų tekstas buvęs panašus Hewelio tekstui.

3. Urbšys pavadinio pasikalbėjimą ul-timatumu.

4. Pasikalbėjimo interpretavimas yra beveik pažodžiui paskelbtas nurody-tame britų dokumentacijos rinkinyje. (Dokumentai, 4.).

Šalia Hewelio ir p. Škirpos pranešimo turime dar trečią, pulk. Griniaus, tuomet buvusį mūsų karo atašė Berlyne, tokį pa-rodymą:

"Vokiečių spaudos tonas Lietuvos at-žvilgiu darėsi kas kart aštresnis. Tolesni įvykiai žinomi: Urbšio pasirodymas Ber-lyne, jo vizitas pas von Ribbentropą. Vizito metu ponas Urbšys kviečiamas atsisėsti, kambario durys demonstratyviai užrak-i-namos, raktas dedamas į kišenį, ponui Urbšui trumpai paraiškiamas fiurerio sprendimas. Čia pat pasiūloma susisiekti telefonu su Kaunu ir reikala neatidėliojant baigti.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir plačiau

Dienraštis

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBE

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446

Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5 val.
ir šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 8 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 9-5 val. vak. Šeštadienį
nė 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195

Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
dažai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

Apšvietai 67 metai

Lietuvių Moterų Draugijai
Apšvietai suėjo 67 m. kovo 3 d.,
tai vienintelė lietuviška moterų
draugija Chicagoje.

Steigiamasis susirinkimas įvy-
ko Agotos Zemaitienės namuose,
3265 E. Halsted St., Bridgeporte.
Buvo keletas pažangių moterų,
kurios ir sumanė, kad jau laikas
pradėti tvirti moterų draugiją,
nors pačios abejojo, ar galės gy-
vuoti laisva draugija niekieno ne-
globojama. Svarstė, galvojo, pa-
siryžo visas kliūtis nugalėti. Da-
vė vardą "Lietuvių Moterų Drau-
gija Apšvieta". Draugijos tiks-
las: platinti kultūrą, mokėti ma-
žą pašalpą ir pomirtinę. Prisidė-
ti prie visuomenės naudingų su-
manymų Amerikoje ir Lietuvoje.
Kiek galint finansiniai pagelbė-
ti kultūros įstaigoms. Nors drau-
gija neskattinga narėmis, bet
visuomenėje dalyvauja plačiai,
pasijusdama atstovės į suvažia-
vimus, kur tik mato reikalingą.
Draugijai priklauso visokių įsi-
tikinimų narių.

GRADINSKAS

AUTOMATISKAI
NUSISTATANČIOS
TELEVIZIJOS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksnimo arba liudiesio valandom
graužausios gėlės ir vainikai artiki-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI MOVING

Leidimai — Pilna apdrauta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTIER 6-1822

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. II.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpintis krašto laisvę ir lėtu-
vių gerbuvį, privalo susipažinti su lietuvių išvardintomis knygomis.
Čia suminėtą knygą galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskis, ŠIAUBINGŲ DIENOS. Atsiminimai apie-
liedžiant lietuvių, begimę nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 2/8 psl., kietas drėbs viršelias kaina 4 dol.

J. Audenis, PASKUTINIS POSEIŠ. Minučių tikslumu aprašyta
paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
išryškėjęs neįkvepiantis komunistų klastingumas pavergiant tautas ir
asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Drukininkuose, Kaune, Naudaktuose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aršymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KILIUŲ Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UŽDANGAS. Au-
toriaus pastabuma neapgauna intrigu ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI.
3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBILNO UIIJS SUKAKTIES PARAŠTEJE.
84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.
NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant
čeką ar pinigų perlaidą.

Stebėjimai daug dirbo ir sten-
gesi draugiją padaryti stiprią.
Joms pavyko ir buvo laimingos,
kad draugijoje gali dirbti nau-
dingus darbus, kad galėjo suda-
ryti ilgai gyvojančią draugiją.
Draugija turėjo daug moterų,
kurios pasižymėjo meno, kultū-
ros, visuomeniniame darbe. Kai
kurios iš jų pasitraukė iš gy-
vųjų tarpo, kitos iškelavo į
kitus miestus, bet vis dar pri-
klauso šiai draugijai.

Mes — dabartinė draugijos
vadovybė ir arės, eidamos pra-
mintais takais, tęsiame pradėtą
darbą toliau ir būsimieji vienings.

Dabartinė valdyba

Kai kurio narės yra gimusios
Amerikoje, kalba ir rašo gerai
lietuviškai. Valdybą sudaro:
Stella Kaukis, pirm.; Aldona
Olis, vicepirm.; Rožė Didžgalvis
— užrašų ašt.; Joanna Zelvė,
finansų raš.; Anastazija Valan-
čiū, išdėmė; Frances Wagner,
kasos glojėja; Adelė Čiuprins-
kas, šeimininkė.

Spalio 1 d., 2:00 val. po pietų,
New Gold Coast Inn, 2523 W.
71st St., rengiamas jubiliejinis
banketas. Bus geri pietūs, bus
šampano, gera muzika ir įdomi
programa: Auka pietums \$6. Bi-
lietius galima įsigyti iš anksto
pas Stellą Kaukį, 3247 South
Emerald Ave., CA 5-3016; Rožę
Didžgalvį, 3808 S. Union Ave.,
Yards 78660; Aldoną Olis, 3439
W. 73rd St., 925-9546.

Šiam bankete bus pagerbtos
narės, kurios yra Apšvietos drau-
gijoje daugiau kaip 50 metų, kaip
tai Mar Eudzulienė, Juzė Gulbi-
nienė, nastazija Valančienė ir
Marija Zolpienė. Jos yra užsi-
tarnavusios šiai draugijai, nes jos
yra dag pasidarbavusios Ap-
švietoj, yra buvusios valdyboje
ir dalyvusios veiklose.

Kviečiama visuomenė atsilan-
kyti į mūsų banketą, kad ga-
lėtųmės artiau susipažinti su
Apšvietos dirbamų darbu ir su
pačiomis darbininkėmis.

Apšvietai linkėtina sulaukti
deimantinio jubiliejaus. Narė

CHICAGO LAWN

— Dana švedienė — Sved, bai-
gus Rosary Col. (Master d. —
Library s.), dirba viešame kny-
gyv., 6122 So. Kedzie, infor-
macijos skyriuje (Reference li-
brarian). Ji yra studijavusi ir
Europoje. Moka keletą kalbų.
Knygyno lankytojai, ypač vy-
resni ir silpniau susipažinę su
anglų kalba, gali gauti reikalingą
informaciją ir suprantames-
nekalbą.

— Dail. A. Petrikonio tapy-
bo darbų paroda Chicago Lawn
viešame knygyne vyko per visą
rugsėjo mėn.

— P. Sakinko namuose, prie
63čios ir St. Louis, nežinomi
piliškai išdaužė stiklines vienos
krutuovės duris, bet nieko daug
neado — krautuvė buvo tuščia
ir remontuojama. Per kelias
paskutines dienas šioje apylin-
kė buvusios išplėtos dar dvi
dielės krautuvės ir vaistinė.

Vietiniai gyventojai sako, kad

Jamie Gay Weaver, 8 m. amžiaus yra akla nuo gimimo, tačiau mo-
kosi skambinti pianinu.

čia (Chicago Lawn) atsirado
daug jaunamelių vaikų. Bū-
riais grūdasi į autobusus ar sto-
viniuoja gatvių kampuose ir už-
kabinėja praeivius. Tln.

Kasdien nauji šalčio rekordai

Trečiadienio, spalio 2 d. rytą
6 valandą temperatūra Chica-
gos mieste buvo tik 28 laipsniai.
Tai buvo naujas šalčiausias
spalio antros dienos rekordas.
Pridėjus 12 mylių per valandą
vėją, šilumos faktiškai buvo
tik 15 laipsnių. Trečiadienį vi-
šą dieną išbuvo žemiau negu
50 laipsnių. Normaliai tą dieną
turėjo būti 71 laipsnis, o naktį
51.

Praėjusį rugsėjo mėnesį šal-
ty dienų rekordų buvo penki.

Trečiadienio naktį Michigano
paežeriuose Indianoje ir Michi-
gano valst. gerokai pasnigo.

Ketvirtadienio rytas, spalio 3
d. išaušo prie 32 laipsnių tem-
peratūros.

Suimti du įtariamai Dambrausko žudikai

Maxwell nuovados policija tu-
ri du plėšikus įtariamus rugsė-
jo 19 d. nužudžius Lojolos uni-
versiteto kandidatą į daktarus
Stephen Dambrauską. Suimtas
Malcolm Price, 21 metų am-
žiaus, kaltinamas Dambrausko
nužudymu. Kitas įtariamasis
James Thomas 23 m. tebeieško-
mas.

Nužudytasis buvo Vietnamo
karo veteranas, apdovanotas
Sidabro Žvaigžde. Jis buvo nu-
žudytas Halsted ir Erie gatvių
sankryžoje. Tuo metu automo-
biliu pravažiuojanti moteris,
pamačiusi apipilėmo sceną, pa-
šaukė policiją ir jos dėka poli-
cija suskubo žudikus sugauti
laiku. Policija prašo, kad ta
moteris atsilieptų, nes būtų ver-
tingas liudininkas įtariamųjų
byloje.

2 Metų Mirties Sukaktis

JONAS DRAUGIALIS
Gyv. 1701 No. Pulaski Rd.

Mirė 1972 metų spalio mėn. 6 dieną, sulaukęs 81 metų
amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Suvalkų krašte.
Amerikoje išgyveno apie 60 metų.
Palaidotas Lietuvių Tautinės kapinėse.
Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta (Stankūnaitė), poduk-
ra Aldona Kain, žentas John Kain, anūkas John Kain ir
kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Mes Tave, mūsų Brangiausias, niekuomet neužmirši-
me. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau
pas Tave nuelsime. Tebūna Tau lengva ši žemėlė.

Nuliūdę lieka:

Žmona, podukra, giminės.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Nes tu esi Viešpats, mano prieglauda. Aukščiausias tu padarei
sau buveinę. Tau neatsitiks nieko pikto".
Psalmė 91:9, 10.

Dievas yra taip patvarkęs, kad tik pilnai pasišventusieji ir ištikimieji
tebus apsaugoti nuo suklupimo šioje piktoje dienoje. Kiekvieną dieną
mes išmokstame labiau įvertinti dieviškąsias geradarybes, kurios atidarė
mums mūsų supratimo akis ir leido pamatyti dieviškojo žodžio ir plano
kilumą ir gražumą. Todėl stenkimės visada būti įisaknių ir stiprūs ti-
kėjime ir visuomet pasirodykime ištikimais Viešpačiui ir nesiliaukime būti
uolūs geruose darbuose. Nuolankumas ir paklusnumas Viešpačiui ir nepa-
ilsimas geruose darbuose yra Viešpačiui patinkamas.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲ VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOJE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginea 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

"Pirmyn" choras žengia pirmyn

"Pirmyn" choro vadovybė ir nariai šių metų sezoną pradeda pavėluotai, nes, kaip pirmininkas A. Brazis paaikšino praėjusio sekmadienio piknike ir sezono atidarymo pobūvyje, buvo susirgęs dirigentas ir muzikinis vadovas K. Steponavičius. A. Brazis, pasveikinęs susirinkusius po atostogų dainininkus, pranešė, kad ateinančios sezonas bus nelengvas ne tik dirigentui, bet ir choristams bei solistams. Teks pasiruošti naujai operetei, kuri bus statoma kovo mėn. pradžioje. Be to, šie metai "Pirmyn" chorui yra jubiliejiniai, nes nuo jo įsisteigimo sueina 65 metai. Šios sukakties proga lapkričio 2 d. įvyks sukaktuvinis banketas Bel Aire banketu salėje, 10300 So. Cicero. Ši šventė pareikalaus nemažai pastangų iš choro vadovybės ir narių. Banketo proga bus pagerbtas ilgametis choro vadovas K. Steponavičius. Pirmininkas A. Brazis kreipėsi į visus rėmėjus, primindamas, kad ir šiais metais jų parama bus su dėkingumu priimama.

Dirigentas K. Steponavičius padėkojo visiems už linkėjimus, pasveikino susirinkusius ir trumpai pranešė, jog visi lietuviai, kurie nori jungtis į "Pirmyn" chorą, ateitų šį sekmadienį 4 val. po pietų į Vyčių salę, 2455 West 47 St. Tą pačią dieną įvyks pirmoji repeticija.

Šiais metais, pranešė K. Steponavičius, choras numato statyti operetę "Meilės daina", muziką Šuberto - Rombergio. Spektakliai įvyks kovo 1 ir 2 d. Maria H. S. salėje.

A. Brazis padėkojo valdybos sekretorei Zinai Pocienei ir vėrėjams už puikią pikniko puotą, kurioje dalyvavo bent trijų Amerikos lietuvių kartų atstovai. Vyresnio amžiaus choristams ir rėmėjams šnekučiuojantis prie baro, jauniausieji choro šeimos nariai linksminosi šokdami tautinius ir kitokius šokių prie gyvos akordeono muzikos. Čia, Amerikoje gimę senesnieji nariai šnekėjosi angliškai, vėliau Amerikon atvykę traukė lietuviškas dainas, o patys mažiausieji, būsimieji choristai, visi susimaišę, bendrai linksminosi.

Z. Pocienė pikniko pajavairinimui suruošė konkursą. Vyrai balsavo už gražiausią besišypsantį moterį, o moterys išrinko gražiausią šypseną turintį vyrą. Laimėtojai: Benigna Laurušonienė ir Vladas Rasčiauskas. Vėliau sekė "polka su ragučiais" ir daugiau dainų ir špocių. Sekmadienio popietę tarp lietuviškos dainos mylėtojų prabėgo linksmai ir nuotaikingai. A. P.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (ištaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apraštas perkraustymąs
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolieriniai, sertifikuoti.

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujųjų metų platinimo vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėris su okupantais ar jų įgaliojimu.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąja lietuvių dauguma žia pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžiais užsprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos šeimijos, taip pat pavergtų Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusei metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, viename mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, viename mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajeaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajeaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

Jamie Gay Weaver iš Wenatchee, Wash., yra aktyvi mergaitė. Šiais metais ji išrinkta būti March of Dimes plakatu mergaitę šilpos rinkimo tikslams. Ji yra aštuonių metų ir gimusi akla.

Kaip toliau gyvensim

Chicago universiteto petrologijos ir geochemijos profesorius Dr. Peter Willie, kalbėdamas Encyclopedia Britannica rėmėjų vakarieneje Chicagoje svečius stebimo savo originaliais spėjimais, kaip žmonės gyvens per sekančius 100 metų.

Nupasakojęs apie būsimus badmečius, sausras ir potvynius, žemės drebėjimus ir kitus nelinksmus dalykus, profesorius "suramino" Pacifiko pakraščio miestų gyventojus, kad technologija "sulopys" ir apamins grėsmingą šv. Andriejaus Plyšį ir po to žemės drebėjimų toje srityje nebebus; bet tai bus tik po to, kai vienas pakraščio miestas — San Diego, ar Los Angeles, San Francisco ar Seattle bus sugriautas.

Per ateinančią šimtmetį visa "mūsų socialinė ir ekonominė sistema bus įderinta į perdirbimo (recycling) ekonomiją, taip kad jokių atmatų nebeliks. Vadinasi, užterštas vanduo, srutos, žemės ūkio atmatos (mėšlas) ir visa kita bus perdirbama, kad būtų galima vėl suvartoti. Augmenijos atmatos, kanalizacijos paplavo, jūrose sugriebtas planktonas bus bakterijų paverčiamas į trąšas ir natūralias dujas (gas).

Metalių rūdai gauti bus ardomi kai kurie kalnai, pasakė profesorius Willie. Viena kūbinė mylia kalno duos iki 500 milijonų tonų geležies, virš pusės milijono tonų vario, 100 tonų platinos ir 40 tonų aukso.

Žmogui dar lieka išmokti kaip pakinkyti termionuklinę procesą energijai išgauti, nes anglies, naftos ir kt. žaliavos išsėms energijai belieka tik vėjas (vėjo malūnai), vanduo (tvenkiniai ir hidro jėgainės), saulės šiluma ir atomo branduolys.

Lyg liūdną pranašavimą nebūtų gana. Profesorius dar pranašauja, kad ateinančių 1,000 metų bėgyje ašigaliams nutirpstant, vandens lygis jūrose ir okeanuose pakils tiek, kad aptvindys daugelį pasaulio uostų vandenynų pakraščiuose.

Vienas žudikas nuteistas

Chicago kriminal. teismo juri pripažino Ralph Goolsby, 20 m., gyv. 2930 S. Dearborn St., kaltu nužudžius Sun-Times išeizotoją William Byrne, 44 m. amžiaus, 8 vaikų tėvą. Goolsby buvo įtartas nužudymu, kai kriminal. laboratorijoje buvo nustatyta, jog kraujas, kuriuo buvo aptaškyti Goolsby drabužiai, yra Byrnes kraujas.

Registracijos terminas norintiems balsuoti

Chicago Rinkimų Komisinių Tarybos pirmininko pranešimu, ateinantis antradienis yra paskutinė diena registracijai balsuotojų, kurie nori daly-

vauti lapkričio 5 dienos rinkimuose.

Registruotų balsuotojų 1,533,688 yra pačiame Chicago mieste, 31,846 yra Berwyne ir 5,533 yra Lyons. Abudu šie priemiesčiai priklauso minėtos tarybos jurisdikcijai.

TRUMPAI

— Paskutinė galimybė užsiregistruoti lapkričio 5 d. balsavimams yra spalio 8 d. Tą dieną bus galima užsiregistruoti savo precinkto balsavimo vietoj. Jos bus atdaros nuo 8 ryto iki 9 val. vak. Chicago lietuviams šie rinkimai yra dar labiau svarbūs, nes į Sanitarinio distrikto patikėtinius respublikonų sąrašą kandidatuoja geras lietuvis ir geras amerikietis Kazimieras Oksas.

— LB švietimo Taryba išleido Lietuvių tautos ir valstybės istorijos 1-ą dalį. Tai vadovėlis lituanistinių mokyklų IX sk. arba V klasei. Jį parašė Silvija Alenskaitė, Danguolė Bruškytė, Danguolė Stončiūtė, Augusta Šaulytė ir Vincentas Liulevičius, kuris jį redagavo.

— SLA vyriausia vadovybė, lydimą Chicago SLA vadovų bei aktyvistų, lankėsi Naujienose. Malonu buvo pamatyti ir susitikti su visiemis tarnautojams pažįstamu ir visuomet mielu SLA prez. Povilu P. Dargiu, taip pat su jo pavaduotoju SLA viceprez. ir visuomenės veikėju inž. Aleksandru Chapliku. Kartu su jais atvyko elegantiška ir miela ponė Genovaitė Meiliūnienė, SLA gen. sekretorė. Jie visi išreiškė komplimentus tarnautojams, išleidžiantiems puikų dienraštį, ta proga prisimindami ir išvardindami daugelį net asmeniškai nepažįstamų bendradarbių, kurių raštai su Naujienomis pasiekia tolimiausios pasaulio vietas. Naujienų tolimiesiems gerovai jie paliko stambesnes dovanas vajui, linkėdami jungti ir vienyti visas išeivijos demokratines jėgas. Naujienų vadovybė dėkoja už vizitą, gerus linkėjimus ir už dovanas.

— Janis Kazlauskis iš Naujienų kaimynystės pareiškė pasigėrėjimą Naujienų informacija apie visų demokratiščių Amerikos lietuvių organizacijų bei žmonių konferenciją ir jos eigos aprašymus bei konstruktyvias pastabas. Jis įvairiomis progomis vis paremia Naujienas. Ir šį kartą jis įteikė 10 dol. vajui. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja savo mielam kaimynui ir geram lietuviui už nuolatinių lietuviškos spaudos palaikymą.

— Vladas Burneikis iš Bridgporto apylinkės lankėsi Naujienose pratęsti prenumeratą. Ta proga, kartu su gerais linkėjimais, jis įteikė vajui 6 dol. Naujienų vadovybė nuoširdžiai

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkė Reikia

LIVE IN — HOUSEKEEPER
For single mature man Lake Shore Drive location, to do cooking, cleaning & laundry. Must speak English. Call 274-7341
between 9 A.M. and 5 P.M. weekdays.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MEN, WOMEN HOUSEWIVES STUDENTS, ETC.
Earn big money in spare time selling wanted household products, that almost sells itself. No previous experience necessary. Choose your own hours. Like being in your own business. For information call 865-7152

MISCELLANEOUS
Išvairūs Dalyai

BALTIC APARTMENTS CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2-jų miegamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Artų paplūdimio, krautuvų ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suagiusiems, be naminių gyvuliuku. Brokeriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau. Telef. 813 — 360766

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

TAVERN AND BUILDING FOR SALE
BY OVNER. Dining room, hall, extra lot. Tel. 927-0021

TAVERN AND LIQUOR STORE
Good going business. Reasonable. Vicinity 63rd and Western Ave. Call 476-8029

dėkoja. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platininti, darant pastangas rasti bent po vieną naują prenumeratorį, kad jų skaičius padidėtų. Visi lietuviai kviečiami akreipti savo dėmesį į Naujienas, gerai su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmenišką monongę jas užsisakant.

— Lietuvių Tautinių Šečių Institutu valdybos antrasis posėdis įvyko šių metų rugsėjo mėn. 21—22 dienomis Hamiltone, Canadoje. Posėdyje dalyvavo J. Matulaitienė iš New Yorko, G. Breichmanienė iš New Yorko, G. Gobienė iš Detroito, V. Sančienė iš Chicago ir J. Torutis iš Toronto. Valdybos pirmininkė, ponija J. Matulaitienė pranešė keleatą svarbių dalykų.

— Dail. Anastazijos Tamošienės dailės parodos atidarymas įvyks spalio mėn. 11 d., penktadienį, 7 val. vakaro Cincinnio galerijoje. Paroda tęsis iki spalio 20 d. Rengia švėkniškių Draugija.

— Buvo paskelbta, kad l. Skupo ir M. Šileikio tapybos paroda Balzoko muziejuje įvyks lapkričio mėn. Dabar bus tik M. Šileikio paroda lapkričio 7—29 d. Skupas turi savo parodą Mt. Vernon, Ill. meno galerijoje.

— Dail. Vl. Vaitiekūno dailės paroda įvyks lapkričio 2—3 d. Detroito naujojoje parapijos salėje. Ruošia Skautų tuntas "Baltija".

— Balzoko muziejus teikia vyresnio amžiaus lietuviams patarnavimus. Aldona Rimas ryšium su Ethnic Fund (Governor's Office of Human Resources) užpildo vyresniems piliečiams pensijas, socialinio draudimo ir kitokių prašymus. J dirba lietuvių tarpe ir būna Balzoko Lietuvių kultūros muziejuje. Ji mieliai padės tiems, kuriems tokia pagalba reikalinga.

— Community Service įstai-ga praneša, jog pagal naujus įstatymus, asmenys sulaukę 65 metų amžiaus arba nedarbingi piliečiai gali gauti piniginių paramą. Tik reikia kreiptis, jeigu jie moka nuosavybės mokesčius arba nuomą, išpildant Illinois Form. 1363, vad. "Circuit Breakers" formą. Gali gauti maksimumo \$500.

— Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės šauliai ir šaulės renkasi uniformuoti š. m. spalio 6 d., sekmadienį, 8:45 val. ryto

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENSEINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS. 5 kamb. bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIMS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parke apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parke centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

Šv. P. Marijos Gimimo parapijos salėje Marquette Parke. Šauliai dalyvauja pamaldose ir vėliau minėjime, kuris įvyks Maria HS salėje prez. A. Semtonos pagerbime.

— Lietuvos Šaulių S-ga Tremtyje įsteigė Simo Kudirkos Fondą. Aukas prašoma siųsti CV izd. Stasiui Bernatavičiui, 1513 So. 48 Ct., Cicero, Ill. 60650.

— Radijo stotis WIOB, banga 1230 AM, Hammond, Ind., kas rytą 8:05 val. perduoda žinias iš Amerikos Lietuvių Kongreso. Jau buvo perduoti pasikalbėjimai su A. Jurgučiu, dr. Bobeliu, cr. Geniu, vysk. Brizgiu, vysk. Deksniu ir dr. Danilevičium. Šiandien — penktadienio rytą — su latvių atstovu dr. Spilners.

— Jungtinis Organizacijų Komitetas Detroito rengia lietuviškos spaudos draudimo ir jos laisvės atkovojoimo sukaktis. Ta proga komitetas skelbia spalio 6—11 d. Spaudos platinimo savaitę. Naujienų vadovybė, prisidedama prie šių kilnių pastangų ir kviesdama užsisakyti Naujienas, naujiems skaitytojams, spauslės savaitę sumažina metinės prenumeratos kainą iki 20 dol. (Pr).

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir palikti įvairių tipų bendradarbiuotojus visiškai laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniams metais padvigubinti skaitytojus. (Pr).

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

State Farm, Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel: REpublic 7-1941

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūro garažas. Naujas gasų šildymas. Alum. langai. Virš \$17,000 metams pajamų. Pirkėjui su 24 tūkstančiais galima paskola.

4 1/2 KAMBARIŲ 15 m. modernus mūras. Platus lotas. Laisvas užimt. Marquette Parke. \$22,500.
2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50 pėdų lotas. Pukus namas. Graži apylinkė, 67-ta ir Kedzie. \$37,500.

4 1/2 KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už \$15,000.
2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai bemsamte, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS. 2 po 6, atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo parko. Kaina apžūrėjus ir pasitarus.

6 KAMBARIŲ MŪRAS arti 71-mos ir parko. Platus lotas. Garažas. — \$17,500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūsų. \$23,000.

2 BUTŲ MEDINIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas gasų šildymas. Garažas. Marquette Parke. \$15,500.

ISNUOMOTA 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gasų šildymai. 2 blokas nuo Marquette parko. Reikia savininko. \$26,000.

PUKUS MŪRO NAMAS ant plataus loto. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršų ir 3 kambarių butas sausam beismante. Garažas. Arti parko. \$21,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšiū namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromai ir liudijam vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS-VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreipitis:

A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Teref. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prilygtus darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbauskas, rev.